

Solidarizējas ar beļģiem, frančiem, holandiešiem un spāņiem

Foto - E. Gabranovs

Cik pašvaldību ir Latvijā? A variants – 110, B variants – 43, C variants – 26. Jāsecina, ka Rekas vidusskolas audzēkņi (foto) uz šo jautājumu sniedza precīzu atbildi. Un jūs?

Edgars Gabranovs

Pagājušās darba nedēļas izskaņā Rekas vidusskolas 6.-9.klašu audzēkņi un pedagogi sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību (LPS) izspēlēja interaktīvu lielformāta spēli ar vingrošanas elementiem, popularizējot veselīgu dzīvesveidu, kas ir viens no Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) ilgtspējīgas attīstības mērķu elementiem. Aktivitāte norisinājās Eiropas Vietējās solidaritātes dienu ietvaros, pirmo reizi piedāvājot iepazīt ilgtspējīgas attīstības mērķus inovatīvā un interaktīvā veidā – spēlējot sportisku spēli un vienlaikus atbildot uz jautājumiem par ilgtspējīgu attīstību.

Rekas vidusskolas direktore Žanna Maksimova atzina, ka izjūt iekšēju lepnumu, ka šī aktivitāte noris tieši viņas vadītājā skolā: “Ne tikai, piemēram, Spānijā Enriko atgādina, ka trauku mazgāšana vīrietim un sievietei ir līdzvērtīga. Arī tā ir solidaritāte. Skolotāji mācās kopā ar bērniem. Uzskatu, ka svarīgi zināt ne tikai to, kas notiek Šķilbēnu pagastā, Balvu novadā un Latvijā, bet horizontu bērniem paplašinām, uzzinot par globāliem mērķiem. Cik solidāri ir mūsu jaunieši? Ļoti, ļoti...”

Spēles vadītāja, novadniece Zane Loča, paskaidroja, ka pārstāv LPS, kas uz brīvprātības principiem apvieno Latvijas pašvaldības: “Mēs pārstāvam pašvaldību intereses sarunās ar Ministru kabinetu, kā arī cieši sadarbojamies ar pašvaldībām. Biedrība realizē dažādus projektus gan Latvijā, gan ārzemēs, lai padarītu ikdienu pašvaldībās labāku un ilgtspējīgāku. Šodien atklāsim 17 ANO mērķus, kas sasniedzami, lai pasaulē mazinātos nabadzība un attīstība būtu ilgtspējīga.” Atbildot uz jautājumu, kas nāk prātā, dzirdot vārdu ‘ilgtspēja’, skolēni zināja teikt, ka tā ir vērtību saglabāšana nākamajām paaudzēm. “ANO mērķus plānots ieviest līdz 2030. gadam, un tie nav tikai apraksts par dažādām problēmām un vēlmēm,” piebilda LPS projekta asistente. Tāpat viņa pavēstīja, ka ar šo aktivitāti iesaistās arī plašākā aktivitāšu kopumā – Eiropas Vietējās solidaritātes dienās, kas no 15. līdz 30.novembrim norisinās daudzās Eiropas valstu pašvaldībās.

Spriežot, ko ikviens var darīt, lai sasniegtu mērķus, skolēni atzina, ka, piemēram, šķiro atkritumus, taupa elektrību un ūdeni. Taujāti, vai cilvēks ir pasargāts no nabadzības, skolēniem bija jāizšķiras, kuru no atbilžu variantiem izvēlēties, proti: A variants: jā, jo viņš strādā un nopelna algu; B variants: nē, varbūt arī tā, ka tu strādā, bet dzīvo nabadzībā. “B variants” – rekovieši sniedza pareizo atbildi.

Paziņojums

Balvu novada p/a “SAN-TEX” informē, ka ar 01.12.2023. tiek mainīts tālruņa numurs AVĀRIJAS DIENESTAM.

Turpmāk avārijas dienesta tālruņa numurs būs: **2022011.**

Labdarības pasākums Balvos

Tuvojoties Adventes laikam, 1.decembrī plkst. 10.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā norisināsies ekumeniskais labdarības pasākums “Lūgšanu brokastis”, kurā būs lieliska iespēja savstarpēji dalīties ar labestību un prieku, sākot svētku gaidīšanas laiku, kā arī ziedot kāda cildena mērķa īstenošanai. Šogad “Lūgšanu brokastu” ziedojumu mērķis ir aprīkojuma iegāde personām ar īpašām vajadzībām. Ieeja – ar ielūgumu un ziedojumu 30 eiro (dalība pasākumā jāapstiprina līdz 29.novembrim). Pasākuma viesi – mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevics, Guna Kise, Dainis Skutelis un Balvu Mūzikas skolas kora klases solisti.

Atbrīvo no darba centra vadītāju

23.novembra Balvu novada domes sēdē deputāti atbrīvoja Madaru Jeromāni no Balvu novada Bērnu un jauniešu centra vadītāja amata ar 2023.gada 30.novembri. Par centra vadītāja pienākumu izpildī-

Īsziņas

tāju iecēla Agnesi Puļču ar 2023.gada 1.decembri līdz Bērnu un jauniešu centra vadītāja iecelšanai amatā.

Veiks stadiona ekspertīzi

Balvu novada domes sēdē deputāti nolēma paredzēt Balvu novada pašvaldības 2024.gada budžetā finansējumu būvobjekta un paskaidrojuma rakstu ekspertīzes veikšanai Balvu pilsētas stadionam atbilstoši iepirkumu rezultātam (saņemti divi piedāvājumi: EUR 26 440 un EUR 24 400).

Pārbaudīs trauksmes sirēnas

28.novembrī no plkst. 10.00 līdz plkst. 10.20 visā valstī uz trīs minūtēm tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas. Iedzīvotājiem nav pamata uztraukumam, jo tā būs kārtējā trauksmes sirēnu pārbaude.

Pieredzes brauciens

Zinaida Logina

Iepazīst Gulbenes un Aizkraukles pilsētu apsaimniekošanas darbus

Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja Maruta Castrova kopā ar apsaimniekošanas un labiekārtošanas darbiniekiem devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Gulbenes un Aizkraukles pilsētām, lai redzētu, kā strādā un dzīvo cilvēki šajās pilsētās, bet noslēgumā visi kopīgi Likteņdārzā apskatīja gaismas un lāzeru šovu "Lāčplēsis".

Gulbenes labiekārtošanas iestādes vadītājs SANDIS SĪMANIS atklāja, ka viņi ir pašvaldības iestāde. Jau uzsākot darbu, vadītājs sapratī, ka materiāli tehniskā bāze ir nepietiekama. "Mums ir desmit sētnieki, apstādījumu kopēji, traktortehnikas vadītāji, tehniķi un kokkopības nozares speciālisti – kopā esam 28 darbinieki. Ziemas periodā mūsu pārziņā ir gājēju ietvju tīrīšana, parki un skvēri, bet ceļu tīrīšanai pilsēta pērk ārpakalpojumu. Darām to pašu, ko ikvienā pilsētā, – vasarās pļaujām zāli, tīrām grāvjus un veicam citus darbus. Diemžēl trūkst tehnikas, un tās iegādi plānosim nākamā gada budžetā. Pašvaldībai nav izdevīgi algot lielu skaitu sētnieku, tāpēc domāsim par jaunus un piemērotas tehnikas iegādi. Svarīgi ir atjaunot materiāli tehnisko bāzi," pastāstīja Sandis Sīmanis, piebilstot, ka jāiet attīstības virzienā.

SIA "Aizkraukles KUK" valdes loceklis ZEMGUS VĪTOLIŅŠ atklāja, ka pakāpeniski atsakās no sētnieku darba, aizvietojojot to ar tehniku. "Cilvēkresursu paliek mazāk, trūkst, tāpēc mēs cenšamies visu darīt mehānizēti. Pļaujām zālienu, kopjam dekoratīvo mauriņu, uzturam kārtībā un vajadzības gadījumā remontējam lietus kanalizāciju, ziemā, protams, daudz darba prasa sniega tīrīšana un tā izvešana no pilsētas. Skatāmies un izzāģējam bīstamos kokus, meklējam risinājumus avārijas situācijās. Pirms pieciem gadiem, kad mēs pārņēmām Aizkraukles pilsētas teritorijas kopšanu no namu pārvaldes, bija 27 sētnieki, tagad mums ir tikai 4 sētnieki, kuriem ir specializēta tehnika. Ir iegādāts tā saucamais 'putekļu sūcējs' – mazā, mobilā mašīna ar rotējošām birstēm, kas tīra ietves, brauktuvju malas, laukumus. Mehānizēti savācam arī lapas. Ziemā ietvju kaisīšanai eksperimenta veidā izmantojam granīta šķembas, taču atteicāmies. Tagad kaisām ar smiltis un sāls maisījumu," pastāstīja Zemgus Vītoliņš. Viņš nenoliedza, ka arī tehnikas iegāde, uzturēšana, apkope ir dārga, bet, ja skatās 5 vai 6 gadu perspektīvā, viss atmaksājas. Viņš aicināja uz garžām un darbnīcām, lai balvenieši visu apskatītu savām acīm.

Sargā no lietus un vēja. Ar šādu mašīnu darbā dodas sētnieki Aizkraukles pilsētā.

Tira ietves. SIA "Aizkraukles KUK" valdes loceklis Zemgus Vītoliņš parādīja, ar kādu tehniku Aizkrauklē tīra ietves un brauktuvju malas.

Bibliotēkā ienāca sieviete...

Gaismas stīdziņu nesēja

Ingrīda Zinkovska

Nesen Balvu Centrālajā bibliotēkā notika ANITAS BICĀNES dzejas grāmatas "Gaismas stīdziņas" atvēršana, bet pirms tam viņa tikās ar iedzīvotājiem Viļakas pilsētas bibliotēkā. Kas viņa ir? Anita sevi dēvē par Gaismas nesēju, bet gaisma šajā tumšajā laikā – gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē – mums ir ļoti vajadzīga.

Balvu Centrālās bibliotēkas vadītājas vietniece Vita Romanovska teic, ka vienā skaistā dienā Anita ienāca pa bibliotēkas durvīm un gribēja satikt direktori. Tā kā vadītājas nebija uz vietas, viņa sievieti aicināja pie sevis. Ienācēja stādījās priekšā, pastāstīja, ka viņa raksta dzeju, ka nesen viņai iznākusi dzejas grāmatīņa un ka viņa gribētu pie mums sarīkot grāmatīņas atvēršanas svētkus: "Pamanīju, ka šis cilvēks nav parasts, bet gan cilvēks ar īpašām vajadzībām. Mani uzrunāja viņas gaišums un dzīvesprieks, ka viņa nesēž, rokas klēpī salikusi, bet gan radoši darbojas. Norunājām dzejas grāmatas atvēršanas svētku datumu, kurā Anita atbrauca ar māsu, kas ir viņas atbalsts un palīgs, turklāt atvedot milzīgu kastī ar āboliem no Viļakas dārziem. Viņa pastāstīja par sevi, par savām atklāsmēm, kas pārtapušas dzejā, par gaismu, kas viņai tiek dota no augstākiem spēkiem šajā tumšajā laikā, kas ir tumšs gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. Tā ir ļoti tīra, gaiša, sirsnīga un atvērta dzeja. Kā teica bibliotēkas direktore Ruta Cibule, – Anita joprojām skatās uz pasauli ar tīru, neaptraipītu bērna dvēseli. Lūk, dzejas rindas no kāda Anitas dzejoļa: "Laima teica tādus vārdus: / Dienā – savs, naktij – savs, / Lai tie vārdi ceļu rāda: / Dienā – savu, naktij – savu. / Dienas ceļš lai gaismu rāda, Naktī ceļš lai saredz sevi. / Dienā apkārtne lai runā, / Naktī dziļā dvēselīte."

Dzīves ceļš savijies ar literatūru

Grāmatas autore atklāja, ka šī viņai ir pirmā un pagaidām vienīgā dzejas grāmatā, kas izdota, bet tas nenozīmē, ka pēdējā: "Man top jauni dzejoļi. Es rakstu daudz. Tad, kad es sajutos labāk, redziet, esmu cilvēks ar īpašām vajadzībām, tad man nāca tādas atklāsmes, tā kā Dievišķā gaisma no augšas. Un tad es tās atklāsmes pierakstīju, un tās pārtapa par dzeju. Tas bija pirms gadiem pieciem, bet rakstu es sen."

Anita Bicāne pateicīga savai skolas gadu literatūras skolotājai Marijai Šakinai, kura viņai iemācīja mīlēt literatūru un grāmatas vispār. Ejot pa dzīvi un strādājot dažādus darbus, viņa rakstīja arī dzeju, bet tā netika izdota. Tie dzejoļi vēl arvien glabājas kladēs, un Anita atzīst, ka nezina, ko ar tiem iesākt. Viņa mācījās Viļakas vidusskolā, bet darba gaitas aizveda uz Rīgu, kur arī pavadīta darba mūžs. "Vienu laiku es pat biju Rakstnieku savienībā par dzejas konsultanti. Tik tālu mani literārās gaitas bija aizvedušas dzejnieku pasaulē," viņa secina.

Skolas gados Anita bibliotēkā bija izlasījusi visas grāmatas, un ar skolotāju Mariju Šakīnu viņai bija ciešs kontakts. Jauniete bija viņas mīļākā audzēkne.

Foto - no personīgā arhīva

Tikšanās bibliotēkā. Dzejas krājuma "Gaismas stīdziņas" autore neslēpj, ka tikšanās Balvu bibliotēkā bija ļoti skaista un iedvesmojoša. Dzejoļu krājuma atvēršanā viņu apsveica arī Balvu Teritoriālās invalīdu biedrības vadītāja Marija Duļbinska, raksturojot Anitu kā biedrības aktivisti. Anita ir pateicīga Viļakas Dienas aprūpes centra vadītājam Jolantam Vrubļevskai, kura palīdzēja ieraudzīt dienasgaismu dzejas krājumam, izpalīdzot ar maketētāju. Krājumiņu nodrukāja uzņēmums "Amati Print". Autore to izdeva par saviem atlicinātajiem līdzekļiem, jo viņai nav naudas lādes, kā pati smeļ. Tas netiek tirgots, tikai dāvināts.

Anita bija tik zinoša, ka varēja mācīt literatūru vecākajām klasēm, ja skolotāja saslima. Visu mācību gadu griezumā viņai literatūrā un valodā, tāpat kā svešvalodās, bija tikai teicamas atzīmes. Pēc skolas beigšanas Anita nevarēja virzīt sevi pa literatūras ceļu, jo vajadzēja strādāt un pelnīt, lai uzturētu sevi. Vecāki palīdzību nesolīja, jo viņiem vajadzēja atbalstīt māsu, kura mācījās medicīnu. Anita neklātienē iestājās Latvijas Universitātē, Svešvalodu fakultātē, mācījās un strādāja, uzturēja sevi pati. "Strādāju par gidi, vadīju ekskursijas pa Rīgu, sāku tulkot grāmatas, rakstīt pati. Kļuvu par dzejas konsultanti, apgrozījās dzejnieku vidū, bet publicēties tānī laikā nevarēju. Kāpēc?! Kā jūs iedomājaties, ja autors aicina baznīcā pielūgt Dievu," atceras Anita.

Sākoties Atmodai, Anita sāka darboties Tautas frontē, rakstīt romānus par vēsturi, atspoguļojot arī laikmetu, kādā cilvēki toreiz dzīvoja. Viņai iznāca divas vēsturiska rakstura grāmatas: viena – par tēvu, bet otra – mātes dzimtu, ko npublicēja Tautas frontes izdevniecība.

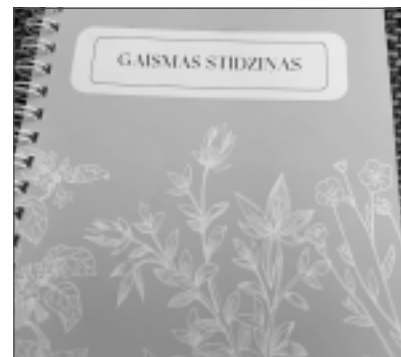
Viļākā atkal Anita dzīvo gadus divdesmit, – tādi izveidojās apstākļi, ka no Rīgas bija jāpārceļas uz dzimto pusi. Viņa aktīvi darbojas Balvu Teritoriālajā invalīdu biedrībā, Viļakas Dienas centrā. Viņas dienas nav garlaicīgas, bet piepildītas ar radošām aktivitātēm.

Iepludināts daudz zināšanu

Runājot par dzejoļu krājumu "Gaismas stīdziņas", Anita teic, ka tas ir par Gaismu, par Gaismas sūtņiem, par Mīlestību, kas ir katrā no mums: "Tur iekšā iepludināts arī daudz zināšanu, kā apgūt Gaismas sūtņa lomu, ja tu gribi kļūt par Gaismas nesēju pasaulē. Piekri-

tisiet, ka apkārt ir arī daudz tumsas spēku. Tādēļ jālasa attiecīgā literatūra – dzeja, romāni, kur zināšanas atrodas. Arī mans dzejas krājums ir viens no tiem, kur šīs zināšanas var apgūt, jo tās man nāk no augšas kā Dievišķās atklāsmes un ar tām es varu padalīties ar citiem. Varu pastāstīt, kas ir Mīlestība, kas ir Gaisma. Adventes laiks arī ir Gaismas laiks. Vajag vairot pasaulē gaismu, lai tumšas spēki iet mazumā, jo mums atšķirība starp cilvēkiem ir ļoti liela. Maz vēl top, kas nes Gaismu. Arī dzejoļi, kas vēl top, saistīti ar Gaismas tēmu. Katram zināšanas atklājas attiecīgā līmenī. Man tās atklājas trijos līmeņos, kas sasniedz trešo līmeni, tas ir īsts Gaismas sūtņis. Lasot grāmatu, iedziļinoties un nesteidzoties, tās zināšanas arī palēnām atklājas. Tas tiešā valodā atklāts arī manā krājumā."

Anitai uzrakstīts romāns, kas gaida savu kārtu publicēšanai, bet tas nebūs par Gaismu, bet dievišķo mīlestību. Taču viņai padomā uzrakstīt romānu arī par Gaismu, kur zināšanas būs apkopotas rakstiskā formā, lai cilvēki varētu saprast, kas tas ir. Literāte ir daudz satikusi gaišus cilvēkus un daudz nesusi gaismu citiem, jo viņai ir savs lasītāju loks, kas gaida jaunākos dzejoļus un citus darbus. Ar viņiem Anita komunicē, sarakstās, rīko seminārus.

Lasītāja ierosināts temats

Cīņa ar smēķēšanu: vai izdosies?

Maruta Sprudzāne

“Jau labu laiku Balvos, “Planētas” ēkas pirmajā stāvā, izvietojies stends melni baltā noformējumā, kur sēž jaunas meitenes pa vienai vai divatā. Ejot iepirkties “Rimi”, aizvien uzmetu tur skatu, nevarot saprast, kādam nolūkam šis stends darbojas, vai tur ko pārdod, jo nav iznācis redzēt kādu tur iepērkamies. Varbūt man vienkārši nav gadījies redzēt. Apjautājos kaimiņienei, viņa teica, laikam jau pārdod kādus smēķus. Viņai mazmeita stāstījusi, ka jauniešiem tagad patikot jaunmodīgi smēķējamie, un skolas bērni tos lietojot. Vai nevarētu jūsu laikrakstā pastāstīt, ko tur pārdod un kāpēc?” laikraksts saņēma lasītājas jautājumu.

Acimredzot runa ir par elektroniskajām cigaretēm. To, laikraksta uzrunātas, apstiprināja arī abas jauniešas, kuras todien darbojās stendā. Viņas teica, ka šai precei ir pieprasījums un pircēji. Cik daudz šādas cigaretes dienā tiek pārdotas, viņas gan nevēlējās atklāt. Cigarete maksājot aptuveni 6 eiro.

Nesen presē izskanēja ziņa, ka ārsts pneimonologs, Latvijas Universitātes profesors Alvis Krams, kuru raksturo kā galveno Latvijas plaušu ārstu, ir iesūdzēts tiesā. Par ko? Par to, ka cenšas skaidrot smēķēšanas kaitīgumu un kādā intervijā uzsvēris e-cigarešu bīstamību. Saistībā ar viņa izteikumiem tabakas izstrādājumu vairumtirgotājs vēlas no profesora piedzīt vairākus tūkstošus lielu naudu par iespējamu reputācijas graušānu.

Sazinoties ar Saeimas deputāti, ģimenes ārsti LĪGU KOZLOVSKU, laikraksts saņēma informāciju, ka tuvojas trešais lasījums likumprojektam “Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā”. Acimredzot tas arī ir iemesls tabakas industrijas aktivitātēm, jo likuma grozījumi, ja tie stāsies spēkā, ir ļoti svarīgi tautas veselībai.

Normas iekļautas likumprojekta 3.lasījumā.
Stāsies spēkā 2024.gada 1.jūnijā.

➤ Prasība, kas papildina aizliegumu pievienot piedevas smēķēšanai paredzētiem tabakas izstrādājumiem (cigaretēs, tināmā tabakā, smēķējamā tabakā, ūdenspīpu tabakā) un jaunievētiem tabakas izstrādājumiem (karsējamai tabakai), kas veicina ieelpošanu un nikotīna uzņemšanu – mentols, geraniols un tā analogi.

➤ Prasība, kas nosaka, ka jāpievieno informatīva lapa tabakas aizstājējproduktā (nikotīna spilventiņu) iepakojuma vienībai.

➤ Prasība, ka mazumtirdzniecības vietās uz pircējiem izsniegtās informāciju lapas ir jāizvieto brīdinājums par ietekmi uz veselību atbilstoši produkta veidam, iekļaujot informāciju par smēķēšanas atmešanu vai lietošanas pārtraukšanu.

➤ Prasības tabakas karsēšanas ierīcēm (IQOS), ka tās nevar izvietot redzamā vietā mazumtirdzniecības vietās, tai skaitā pie kasēm un tml.

➤ Prasība, ka izdevumus par elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumu un tabakas aizstājējproduktu sastāva novērtēšanu vai testēšanu jāsedz pašiem ražotājiem un importētājiem, bet kārtību nosaka Ministru kabinets noteikumos.

➤ Prasība, kas paredz, ka tabakas aizstājējproduktu ražotājiem, importētājiem ir jāsniedz informācija par sastāvu Veselības inspekcijai, savukārt tirgotājiem (komersantiem), kas nodarbojas ar tabakas aizstājējproduktu tirdzniecību, par tirdzniecības vietu ir jāpaziņo Veselības inspekcijai.

Jauns un mūsdienīgs produkts

■ Elektroniskās cigaretes jeb elektroniskās nikotīna ievades sistēmas ir ierīces, kurās netiek sadedzinātas vai izmantotas tabakas lapas, bet gan nikotīns pārvērsts tvaikā,

Balvos ir iekārtots šāds stends. Pēc likuma kopš 2020.gada 1.oktobra nedrīkst redzamās vietās izlikt ne cigaretes, ne elektroniskās cigaretes, ne to šķidrumus. Var būt specializēts veikals vai noslēgta telpa.

ko lietotājs ieelpo. Šos izstrādājumus visbiežāk sauc par e-cigaretēm, bet to lietošanu – par ‘tvaikošanu’. Lai arī dažas e-cigaretes atgādina tradicionālos tabakas izstrādājumus (cigaretēs, cigārus, pīpes, ūdenspīpes), tās var izskatīties arī kā ikdienišķi priekšmeti, piemēram, kā pildspalva, USB zibatmiņas karte un lielākas cilindriskas vai taisnstūrveida ierīces.

■ Diemžēl jauniešu vidū ir aktualizējušās elektroniskās smēķēšanas ierīces, kurām ražotāji piešķirušī tādus nosaukumus kā ‘veips’ un ‘saltiņš’, bet pašu smēķēšanas procesu nodēvējuši par ‘veipošanu’. Šādi nosaukumi piešķirti ar mērķi mazināt patērētāju negatīvās asociācijas ar smēķēšanu.

■ Galvenā likumprojekta grozījumu atziņa, ka elektroniskās cigaretes un karsējamā tabaka pilnībā pielīdzināmas cigaretēm. Tagad kā galvenā aktualitāte izvirzās elektroniskā cigarete, kas ir jauns, mūsdienīgs produkts jaunatnei. Labojumos trešajam lasījumam norādīts: aizliegt aromatizētājus (izņemot tabakas garšu) elektroniskajās cigaretēs un nikotīna spilventiņos, ierobežot nikotīna devu vienā spilventiņā līdz 4 miligramiem (nevis 20 vai 50, kā gribētu tabakas industrija), kas ir apmēram tikpat devai, kas atrodama smēķēšanas atmešanai paredzētajās košļājamajās gumijās. Lai gan var jautāt, kāpēc tādi vispār vajadzīgi, jo atmešanai var izmantot plāksterus vai košļājamās gumijas. Bet nikotīna spilventiņi ar garšām un smaržām

pieviline jaunus lietotājus.

✓ **Saskaņā ar Slimību profilakses un kontroles centra pētījuma datiem 2019. gadā elektroniskās cigaretes regulāri lietojuši 18% 13-15 gadīgie skolēni, tostarp 22% zēnu un 14% meiteņu. Kopš 2011. gada e-cigarešu lietotāju ipatsvars šajā vecuma grupā ir dubultojies.**

pieviline jaunus lietotājus.

“Nākotne atklās patiesību.”
(No plaušu daktera A.Krama skaidrojumiem)

■ Uz iepriekšējās Ekonomikas ministrijas, valsts vadības sirdsapziņas gulstas, ka daudzi bērni, kas tagad sāk smēķēt, kaut kad nākotnē nomirs priekšlaicīgi. Parasti priecājas par labajiem nodokļiem, ko iekasē no elektroniskajām cigaretēm, taču līdz ar to valsts nonāk sutenera lomā. Bet ilgtermiņā cigarešu smēķēšana rada 5-10 reizes lielākus ekonomiskos zaudējumus, kas ir slimības, darba nespēja, zaudētas darbavietas un nodedzinātas mājas.

■ E-cigaretēm vēl nav datu par mirstību, jo šo ierīču lietotāji vēl nav sasnieguši mirstamo vecumu. Bet skaidrs,

ka būs priekšlaicīga mirstība. Smēķēšana, pasīvā smēķēšana, arī veipošana, ūdenspīpu lietošana, karsējamās tabakas smēķēšana nozīmē milzīgā koncentrācijā ieelpot toksiskās un kancerogēnās vielas, kas tieši nokļūst plaušās.

■ E-cigaretes šķidrumā nikotīns ir izšķīdināts glicerīnā un propilēnglikolā, uzkarsetā veidā, kad spirāle uzkarst no 90 līdz 1000 grādiem, parasti temperatūra ir ap 200-300 grādu. Rodas arī jaunas vielas. Metāls no stieples arī tiek ieelpots.

■ Par e-cigarešu toksicitāti ilgi vispār nebija nekādu datu, jo nebija naudas neatkarīgiem pētījumiem. Pēdējos pētījumos parādās, ka potenciāli bīstamākas, sevišķi bērniem, ir tās e-cigaretes, kas satur nikotīna sāļi, tie paši ‘salti’.

■ Absolūti efektīvākais veids, kā varētu pagarināt iedzīvotāju mūža ilgumu Latvijā, būtu palīdzēt atmet smēķēšanu un nepieļaut tās uzsākšanu bērniem.

✓ **Pa istam būs skaidrs pēc 50 gadiem, kad mirs tie, kuri tagad smēķē pamatskolā.**

(No plaušu ārsta teiktā)

Stāsies spēkā ar 2025.gada janvāri.

➤ Grozījumi, kas saistīti ar vecuma cenza palielināšanu no 18 uz 20 gadiem.

➤ Grozījumi, kas paredz noteikt aizliegumu lietot bezdūmu tabakas izstrādājumus un tabakas aizstājējproduktus vai smēķēt tabakas izstrādājumus, augu smēķēšanas produktus, elektroniskās smēķēšanas ierīces, kā arī glabāt un nodot minētos produktus pilngadīgām personām līdz 20 gadu vecumam.

➤ Aizliegums smēķēt kazino un spēļu zālēs, kurām šobrīd ir paredzēts izņēmums.

➤ Aizliegums laist tirgū tabakas aizstājējproduktus un elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus, kas satur aromatizētājus, izņemot aromatizētājus, kas rada tabakas garšu vai smaržu.

➤ Aizliegums laist tirgū tabakas aizstājējproduktus, par kuriem nav sniegta informācija Veselības inspekcijai.

➤ Aprites prasības tabakas aizstājējproduktiem, t.sk. nikotīna koncentrācija (4 mg uz g) un citas sastāva prasības.

Vai un kā turpināsies pakalpojumu saņemšana?

Projekts beigsies. Daudz jautājumu – kas tālāk?

Latvijā īstenotais deinstitucionalizācijas (DI) projekts strauji tuvojas noslēgumam, kas nozīmē tikai vienu – līdz ar to arī beidzas Eiropas Savienības fondu līdzekļi, kas mūsu novadā ļāva izveidot pakalpojumu dienas aprūpes centrus un grupu dzīvokļos Balvos, Viļakā un Lazdukalna pagasta Benislavā. Kas notiks pēc 2023.gada 31.decembra? Šis jautājums visvairāk satrauc vecākus vai tuviniekus, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem vai aprūpē cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem. Vai un kā turpināsies pakalpojumu saņemšana, par to divās sanāksmēs diskutēja īpašo bērnu vecāki, Balvu novada pašvaldības vadītājs un sociālās pārvaldes darbinieki?

Deinstitucionalizācija jeb tādu pakalpojumu radīšana, kas cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem palīdzētu brīvāk iekļauties sabiedrībā, Latvijā norit jau astoto gadu. Kopš pašiem projekta pirmsākumiem 2014.gadā ar saviem bērniem, kuri šo gadu laikā jau kļuvuši par jauniešiem, DI projekta aktivitātēs iesaistījušies arī Balvu Teritoriālās invalīdu biedrības biedri. Kā teic biedrības vadītāja MARIJA DUĻBINSKA – visu liels sapnis par dienas centriem un grupu mājām beidzot piepildījās, un tagad, kad projekts strauji tuvojas beigām, rodas pamatotas bažas un satraukums – kas tālāk? “Mēs cerējām, ka tas būs ilgspējīgs projekts, taču šobrīd esam uztrauktas, jo, runājot ar mūsu dienas centru darbiniekiem, saprotam, ka ar šī gada 31.decembri viņiem liels posms nodzīvots un beidzas, jo visiem darba līgumi noslēgti tikai līdz šim datumam. Kā būs tālāk, nevar pateikt neviens. Vai pašvaldībā paliks tikai uzlabotā infrastruktūra – telpas, kas izremontētas par projekta līdzekļiem, vai tomēr būs iespēja turpināt iesāktu praksi? Tas ir liels jautājums. Mums svarīgi atbildi zināt laikus, jo ar saviem bērniem nevaram vienkārši dzīvot līdz 31.decembrim un tad gaidīt, kas notiks tālāk. Mums tas viss notiek lēnāk, jo jāsakārto un jāpakārto arī sava dzīve. Varbūt sabiedrībai no malas to grūti saprast, bet, lai Dievs dod, ka citiem ar tādām problēmām nav jāaskaras. Jā, man ir īpašais bērniņš, bet bez smagi slimās meitiņas ir vēl trīs veseli bērni, kuriem kā mamma arī ļoti esmu vajadzīga. Es tomēr gribu ne tikai kalpot savam slimajam bērnam 24 stundas diennaktī, bet arī dzīvot – tāpat kā daudzas citas mammas,” teic M.Duļbinka.

Pienācis laiks nopietnai sarunai

Bērni ar īpašām vajadzībām, neapšaubāmi, prasa arī īpašu attieksmi – daudzus gadus viņi bija pieraduši dzīvot tikai mājās un zināja, ka viņu pasaule ir tikai tur. Bet pēc izvērtēšanas, konsultācijām pie speciālistiem viņiem tika dota iespēja kļūt patstāvīgākiem, pabūt kopā ar sev līdzīgiem dienas centros vai grupu mājās. Biedrības vadītāja teic, – to, ka projekta ietvaros tika dota iespēja (vieniņiem to sanāca izmantot ilgāk, citiem – mazāk), visi ļoti novērtējuši un priecājas, ka šie dienas centri ir: “Mēs izmēģinājām, piedalījāmies un tagad varam pateikt, – jā, šis pakalpojums ir ļoti nepieciešams.” Arī uz sapulci atnākušās īpašo bērnu mammas piekrita Marijas Duļbinskas teiktajam, apliecinot, ka dienas centri un grupu mājas patiešām ir ļoti liels atspazs ikvienā ģimenē, kas saskārusies ar smagi slima bērna vai pieauguša aprūpēšanu. Taču tai pat laikā bija vienprātīgi, ka pienācis laiks sarunai ar novada vadītāju un speciālistiem par to, vai un kā turpināsies darbs tālāk. Tas ir tas, kas šobrīd visvairāk satrauc iemītnieku radiniekus un mammas. Jāteic, ka savu uzdrīkstēšanos viņas parādījušas kopš brīža, kad nepaklausīja valsts institūcijās strādājošo darbinieku *siltajiem* ieteikumiem atteikties no slimajiem bērniem, jo, tā teikt, – nav bērna, nav problēmu.

Sapulces dalībnieces uzsvēra, ka šis ir laiks, kad var apkopot deinstitucionalizācijas projekta rezultātus un dalīties pārdomās, kā vēl iespējams uzlabot sniegtos pakalpojumus. Kopš 2014.gada šī māmiņu grupa mērķtiecīgi piedalījies projekta izstrādāšanā, rakstījusi ieteikumus, ar visu sirdi gājusi un stāstījusi savu vīziju, kā to visu redz. Un tagad viņas gatavas runāt par to, ko bērni ieguvuši. “Ir īstenotas daudzas labas idejas, bet jāsecina, ka ir lietas, kas jāpilnveido, lai pakalpojums būtu kvalitatīvāks. Projekta ietvaros noalgoti darbinieki, un

Galvenā atbilde saņemta. Sapulču, kurās piedalījās īpašo bērnu māmiņas, Balvu novada pašvaldības vadītājs un sociālās pārvaldes darbinieces, rezultējušās ar pozitīvu iznākumu. Viens jau tagad ir skaidrs, – visi dienas centri un grupu dzīvokļi Balvu novadā darbu turpinās arī nākamajā gadā, tikai šo institūciju klientiem būs jāērķinās ar līdzmaksājumu. Cik liels un par ko tas būs, – šis jautājums vēl ir pašvaldības dienaskārtībā.

mēs ļoti gribam, lai viņi vienmēr strādā profesionāli, ar atdevi un visu sirdi. Kad mamma aizved savu atvasi uz nodarbībām, viņai ir tiesības sagaidīt, ka ar bērnu nodarbosies atbilstoši viņa līmenim. Lai šīs nodarbības būtu jēgpilnas un motivējošas, jo cilvēkiem ar smagām saslimšanām pašiem par sevi nav motivācijas neko darīt – viņi ir jāieinteresē, un tas jau ir speciālista pienākums un uzdevums. Ja bērns nerunā, tad katram darbiniekam ir jābūt zināšanām, kad, piemēram, viņam iedot padzerties. Kad viņi visi dzīvoja mājās, mums bija plāns – pie kādiem speciālistiem vest, kādas nodarbības vajadzīgas. Tagad ļoti sāpīgi dzirdēt, ka ir bijuši gadījumi, kad bērnu var aizstumt malā un nepieskatītu atstāt tik ilgi, ka viņš saplēš krēslu... Tas, par ko mēs sapņojam, ir jēgpilna laika pavadīšana ar saviem īpašajiem un *mūžīgajiem* bērniem,” uzsvēra biedrības vadītāja.

Ne vienmēr dzīvē ir tā, kā uz papīra

Īpašo bērnu mammas atklāja, ka viņas satrauc kvalitāte, kādā turpmāk tiks sniegti dienas centru vai grupu māju pakalpojumi. Teju visas novērojušas, ka nodarbības nepieciešams dažādot, jo tās bieži kļūst vienveidīgas un garlaicīgas. Kāda mamma pamanījusi, ka viņas dēls to vien dara, kā, piesēdināts pie galda, nedēļām ilgi krāso, savukārt citas bērns no rīta līdz vakaram liek klučus. “Sēž pie galda, krāso un krāso. Ļoti gribētos, ka viņi kaut nedaudz izkustētos,” teica viena no sapulces dalībniecēm. Savukārt kāda cita mamma pauda satraukumu arī par darbinieku kvalifikāciju: “Mans dēls dzīvo grupu mājā Balvos, pa dienu apmeklē dienas centru, bet es diemžēl nevarētu teikt, ka viņš dienas centra nodarbībās strauji attīstās. Redzu, ka šobrīd trūkst speciālistu, kas ar viņu strādātu. Bija izveidots ļoti labs kolektīvs, par ko visi priecājas, bet pēc tam kaut kas notika, vairākas darbinieces *izdega* un no darba aizgāja. Pats galvenais, ka viņas mīlēja mūsu bērnus un ar viņiem patiešām strādāja.”

Invalīdu biedrības vadītāja ir pārliecināta, ka šo institūciju darbinieku tiešais uzdevums ir saplānot jēgpilnu un piepildītu dienu, ieinteresēt savus klientus darīt kaut ko jaunu, kā tas izdevās Anitai Matulei un Ērikam Kanaviņam. “Ja vien jūs redzētu, kādi fantastiski darbi tapa šo meistarū pavadībā! Vasarā Steķintavā bija skatāmas dienas centra klientu rokām

darinātas lielas puķes, Jāņu dienas vainagi, Lieldienās pilsētu rotāja olas un kokos kāra viņu izgatavotās barotavas. Tagad Ēriks Kanaviņš vairs nestrādā, līdz ar to arī nodarbībās piedalās tikai tie, kuri paši to vēlas. Bet te jāatceras, ka viņi ir cilvēki ar īpašām vajadzībām, kuriem vajadzīga īpaša pieeja un spēja motivēt,” uzskata M.Duļbinka. Teju visas īpašo bērnu mammas ir pārliecinātas, ka rehabilitētāju sastādītais dienas plāns ar daudzveidīgām nodarbībām katram dienas centra klientam realitātē var ļoti atšķirties, tādēļ svarīgi to aktualizēt un pilnveidot, sekojot katra klienta attīstībai un viņa spējam.

Galvenais, lai būtu droši

Ar nepatīkamu pieredzi saskārusies arī kāda māmiņa no Lazdukalna pagasta, kuras bērns apmeklē Benislavas dienas centru. Viņas puika ir ļoti smagi slim – nerunā, nepārvietojas, barojams un aprūpējams. Pirmās dienas mamma dēlu centrā atstājusi uz dažām stundām, pēc tam uz visu dienu. “Es gribu bērnu atstāt dienas centrā un justies droši, ka viņam tur viss būs kārtībā, viņš būs mīlēts un aprūpēts pēc labākās sirdsapziņas. Ja man jautātu, kas nemaksā naudu un kas būtu nepieciešams manam dēlam, lai es justos droša, es teiktu, – pakalpojuma kvalitāte. Diemžēl ne vienmēr tāda ir. Ja vienreiz bērns nav vispār barots, otreiz darbinieces nav mācējušas iedot augļus, jo puika kož pirkstos, trešoreiz atvedu mājās un uzreiz jāliek dušā, jo pa dienu sašmucējies un nav mainīts pampers... Jā, pieļauju, ka viņu pienākumos neietilpst pamperu maiņa, bet tāpēc jau atstāju savu telefona numuru, lai ir zvans mammai, kura nebija... Tās ir lietas, kas tiešām raisa jautājumus,” atklāja puīša mamma.

Savukārt sapulces dalībniece, kuras puika dzīvo grupu mājā Balvos, satraucas par darbinieku trūkumu: “Grupu mājā dzīvojošos 14 klientus vakarā aprūpē tikai viens cilvēks – aprūpētāja. Kā viņa viena pati visus var pieskatīt, izvest pastaigā, sagatavot ēst, daudzus arī nomazgāt, iedot medikamentus un sarakstīt dokumentus? Savu puiku braucu mazgāt pati, jo saprotu, ka aprūpētājai fiziski nav laika. Pēc novērojumiem varu teikt, ka dušā nepieciešams rokturis un normāla pamatne, uz kuras stāvēt, arī krēsla, kur apsēsties, tur nav, – tās ir lietas, par kurām nav padomāts. Labi, ka dienas centrā viņi nodarbībās vismaz kaut ko dara, bet pēcpusdienā aiziet uz saviem grupu dzīvokļiem un tur katrs sēž četrās sienās, jo istabiņās nav ne interneta, ne televīzijas – tikai kopējā telpa. Jaunie cilvēki tā patiešām ir problēma.”

* Turpinājums 5.lpp.

✓ “...Tas, par ko mēs sapņojam, ir jēgpilna laika pavadīšana ar saviem īpašajiem un *mūžīgajiem* bērniem.”

Vai un kā turpināsies pakalpojumu saņemšana?

Projekts beigsies. Daudz jautājumu – kas tālāk?

* Sākums 4.lpp.

Īpašo bērnu un personu ar garīgiem traucējumiem mammas ir pārliecinātas, – ja dienas centros pieņem tādus smagus bērnus, tad jāprot ar viņiem arī apieties. “Viens no deinstitutionalizācijas projekta galvenajiem mērķiem bija maksimāli sagatavot šos cilvēkus dzīvei, iemācīt aprūpēt sevi. Diemžēl šajā jomā vēl daudz kas ir darāms, pilnveidojams, un visiem kopā jāmācās. Jā, šie centri jāpilnveido un darbiniekiem jāpraktizējas, taču galvenais, lai tie turpina strādāt. Centru iemītniekus nevar izlaist no šim tagadējām mājām, jo viņi jau pieraduši tur dzīvot. Tagad tikai atlicis jautājums, vai janvārī viņiem būs iespēja palikt un kādā apjomā varēs turpināt apmeklēt nodarbības,” retoriski jautāja sapulces dalībnieces.

Kopīgs uzdevums – panākt lielāku uzticību un vairot kvalitāti

Uz pašu svarīgāko dienas kārtības jautājumu, – vai DI projekta laikā radītās institūcijas janvārī turpinās savu darbu –, novada vadītājs SERGEJS MAKSIMOVŠ atbildi varēja sniegt uzreiz. Jā, visi dienas centri un grupu dzīvokļi darbu turpinās! Valsts daļēji ieklausījies pašvaldības palīgā saucienā un šobrīd panākta vienošanās, ka Finanšu ministrija Balvu novada domei piešķirs dotāciju 73 tūkstošu apmērā. “Katram bērnam (šajā gadījumā mēs runājam par vīriešiem 20+ gadu vecumā) ir specifiskas vajadzības, un tur ir ļoti daudz nianšu. Skatīsimies, sākot ar minimālo grozu, kas nepieciešams, un sapratisim, ko varam apmaksāt. Vienu gan varu pateikt, ka pakalpojumu turpināsim sniegt un kopīgi risināsim, kā to izdarīt labāk. Saproto, ka mājās pie mammām bērni vienmēr tiks aprūpēti vislabāk, bet mums būtu jāpanāk līmenis, ka šajos dienas centros situācija ir vismaz tuvu tam. Un to var panākt, tikai sadarbojoties vecākiem ar darbiniekiem,” teica novada vadītājs. Viņš arī pastāstīja, ka lielākais izaicinājums šobrīd ir tas, ka darbinieki mainās un daudzfunkcionālajam aprūpes centram Balvos nav vadītājas, bet ir izsludināts konkurss uz šo vakanci. “Runājot par šo DI projektu, varu teikt, ka, pateicoties tam, mēs ieraudzījām citu pasauli un sapratām, ka mūsu vidū dzīvo ļoti daudz cilvēku ar īpašām vajadzībām. Bija tādi, kuri paši gribēja iesaistīties šajā projektā, bija, kurus nācās motivēt. Bet šobrīd varam apgalvot, – šāds pakalpojums noteikti ir vajadzīgs. Mūs kopējais uzdevums ir vairot uzticību un padarīt pakalpojumu kvalitatīvāku un drošāku,” norādīja S.Maksimovs.

Pat tad, ja vēlētos slēgt, to izdarīt nevarētu

Uztraukumam par DI projekta laikā izveidoto institūciju pastāvēšanu nav pamata. To apliecina arī Balvu novada pašvaldības Sociālās un veselības aprūpes jautājumu komitejas vadītāja RUTA CIBULE. Viņa skaidro, – jā, Eiropas finansējums šāda veida institūcijām ir beidzies, bet gan Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs Balvos, kas nodrošina Dienas aprūpes centra pakalpojumu, gan Dienas aprūpes centri Viļakā un Benislavā, arī Grupu mājas Balvos un Viļakā turpinās darbu. Atšķirība ir tikai tā, ka tagad šis finansējums nāks no pašvaldības budžeta, nevis no Eiropas fondiem. Tas nozīmē, ka pašvaldībai būs ļoti rūpīgi jāizvērtē visas savas vajadzības ne tikai šajā, bet arī citās nozarēs, un jāmēģina budžets sabalansēt tā, lai turpinātos šo institūciju pastāvēšana. Komitejas vadītāja norāda, – jautājums jebkurā gadījumā ir sarežģīts, bet šo institūciju pastāvēšana nav apdraudēta. Pat tad, ja pašvaldība vēlētos slēgt grupu mājas un dienas centrus, to nevarētu izdarīt. Atverot šīs institūcijas, pašvaldība uzņemas saistības, ka vismaz piecus gadus pēc oficiālā projekta noslēguma tās turpinās pastāvēt un institūciju darbību finansēs pašvaldība. Cik līdzekļu tam vajadzēs? Tas ir jautājums, kas tiek diskutēts un rēķināts, jo gandrīz katru dienu turpinās sarunas ar Labklājības ministriju, un nostādnes ik pa brīdim mainās. “Vienu dienu ir kaut kāda cerība, ka kaut ko tomēr Labklājības ministrija uzņemsies, citu dienu parādās cita nostādne, pēc dienas – vēl cita. Nesaku, ka tās visas viennozīmīgi ir par sliktu pašvaldībām, bet tomēr, ja šis valsts atbalsts būs, tad ļoti, ļoti minimāls,” teic R.Cibule.

Šī brīža aprēķini liecina, ka šo institūciju pastāvēšana pašvaldības budžetam 2024.gadā izmaksās aptuveni 630 tūkstošus eiro. Līdz ar to pakalpojuma saņēmējiem jāreķinās, ka atsevišķās pozīcijās varētu būt līdzmaksājums. “Tā apmēri šobrīd tiek rēķināti, taču tas būs samērīgs. Līdzmaksājums varētu būt vai nu par ēdināšanu, vai, piemēram, komunālajiem

pakalpojumiem grupu dzīvokļos. Šie jautājumi joprojām ir apspriešanā, vēl jāaiztīrā sociālajā komitejā un, protams, jāapstiprina domes sēdē. Diemžēl pašvaldībām slogs paliek arvien lielāks. Veicot plānotās izmaiņas, protams, tas nav viss, kas nepieciešams. Šobrīd darbiniekiem un grupu māju iemītniekiem līgumi noslēgti līdz šī gada 31.decembrim, bet ar katru no tiem tie tiks pārslēgti,” apliecina sociālās komitejas vadītāja.

Vai nu visi, vai neviens

Vēl viena nopietna tēma, par kuru ar novada vadītāju un sociālās pārvaldes speciālistiem vēlējās runāt uz sapulcēm atnākušās dalībnieces, bija dienas centra un grupu māju iemītnieku smēķēšana un alkohola lietošana, kas rada problēmas. Marija Duļbinska savā pārliecībā ir nelokāma, – ja viņiem tiek nodrošināta dzīvošana un nodarbības un ja viņi patiešām ir ar tik smagu invaliditāti, ka vajag darbinieku, kas sakārto dienu un nodrošina siltu maltīti, tad kāpēc viņi vēl var atļauties tērēt naudu alkoholam? Bet, ja grib pipēt, lai pelna paši. “Es nodarbojos ar labdarību un ikdienā sastopos ar to, ka cilvēks, kurš liek grozā ziedojumu – paciņu, vienmēr piekodina, – tikai ne tiem, kas dzer. Viņi grib dāvināt kārtīgam cilvēkam, nevis tādām, kurš lieto alkoholu. Viena bērna mamma savu bērnu neved uz dienas centru Balvos, jo baidās par to, kāda te ir kārtība. Te apkārt pieaugušie iemītnieki smēķē, kaut bērnam astma. Daudzas mammas satraucas par drošību,” uzsvera biedrības vadītāja. Viņa arī akcentēja vienu no lielākajām grupu mājas Balvos problēmām, proti, darbinieku trūkumu. Svētdienās Balvu Profesionālajā un vispārīzglītojošajā vidusskolā notiek sporta nodarbības, uz kurām labprāt dotos arī grupu dzīvokļu iemītnieki. Taču ir viens BET. Tur ir tikai viens aprūpētājs, līdz ar to, ja sportot neiet visi 14, tad neiet neviens. “Ir mammas, kas pašas paņem un aizved savu bērnu uz nodarbībām un paķer līdzī vēl kādu. Vajag redzēt prieku viņu acīs pēc šīm nodarbībām! Tāpēc sārds sirds par šī brīža situāciju, kad vienmēr ir viens un tas pats scenārijs – vai nu visi, vai neviens,” secina M.Duļbinska.

Jānovērš katrs risks un jāziņo laikus

Dažas lietas, par kurām sapulcēs runāja īpašo bērnu un pieaugušo ar veselības problēmām mammas, bija pārsteigums Balvu Sociālās pārvaldes vadītājas vietniecei sociālajos jautājumos LIGITA ZELČAI. Viņa pauda nožēlu, ka par vairākām situācijām, kas, pēc mammu vārdiem, bija ilgstošas, laikus nebija atnākusi ziņa uz sociālo pārvaldi. Tad uzreiz pēc notikušā būtu iespēja runāt ar centra vadītāju un darbiniekiem, kuri ikdienā šo darbu dara. Tai pat laikā viņa atzina, ka, saskaroties ar visdažādākajām situācijām un pakalpojumu saņēmēju uzvedības izpausmēm, sociālā darba speciālistiem un aprūpētājiem dažkārt var iestāties apjukums vai pietrūkst zināšanu: “Bet mēs esam vērsti uz to, ka maksimāli jāpilnveidojas, lai varam sniegt savu pakalpojumu kvalitatīvi. Tādēļ paldies par šiem signāliem, jo uzzinām, uz ko jāvērs uzmanība.” Pārvaldes vadītājas vietniece arī norādīja, ka liela problēma šajos DI pakalpojumos ir darbinieku mainība, jo tas ir smags darbs, turklāt šajā jomā visā valstī vērojams liels sociālā darba speciālistu trūkums.

Ligita Zelča atzina, ka viņas lielā pārliecība ir tāda, – ja izveidots pakalpojums, tas jāspēj uzturēt un arvien pilnveidot. Un tikai kopā ar dienas aprūpes centru un grupu māju pakalpojumu saņēmējiem var attīstīt savus pakalpojumus un uzlabot to kvalitāti. “Kad Balvos tapa šis centrs, bija gandarījums, ka mēs to esam paveikuši. Esmu pārliecināta, ka kolēģi Benislavā un Viļakā piedzīvoja tieši to pašu. Gandarījums, ka beidzot varēsim piedāvāt reālu palīdzību ģimenēm ar īpašajiem un *mūžīgajiem* bērniem. Un tagad, kad dzird, kad kāds mūsu pakalpojumos nejutās isti drošs par vidi, kāds ir neapmierināts par aprūpi, kādam šķiet, ka derētu vairāk fizisko aktivitāšu vai nodarbības ir garlaicīgas, es saku, – runājam par to. Katrs viedoklis ir svarīgs un vērtīgs. Mums jānovērš katrs risks, kuru varam novērst. Pilnīgi katrs. Ar centru vadītājiem esam izrunājuši, ka viņu pakalpojuma saņēmēji ir specifiska mērķa grupa, tādēļ atrast kontaktu un sataustīt tās īpašās un individuālās vajadzības ir ārkārtīgi svarīgi, lai viss izdotos. Jūs kā vecāki vislabāk zināt un izprotat savu bērnu vajadzības un aprūpes specifiku. Tieši tādēļ ir tik svarīgi sadarboties un runāt par lietām, kas satrauc, ne tikai šādā tikšanās reizē, bet ikdienā. Un tikai konstruktīvā sarunā

Gatava runāt un kopīgi risināt jautājumus. Balvu Teritoriālās invalīdu biedrības vadītāja Marija Duļbinska ikdienā satiekas un komunicē ar ļoti daudzām novada īpašo bērnu mammām un vecākiem. Arī viņai pašai ģimenē aug ļoti smagi slima meitiņa, tāpēc Marija zina un saprot to satraukumu, par kuru runāja uz sapulci atnākušās mammas. “Mēs patiešām no visas sirds priecājamies un novērtējam, ka Balvu novadā pastāv šādi dienas aprūpes centri un grupu mājas, un mums ir iespēja savus bērnus uz turieni vest. Tās drosmīgās māmiņas, kuras palaidušas savus māju bērnus uz dienas centriem un grupu mājām, ļoti grib, lai viņu atvases nonāktu drošā vidē, kur viņi ir aprūpēti un pieskatīti ja ne kā mājās, tad vismaz tuvu tam. Tas ir svarīgi,” uzsver biedrības vadītāja.

mēs nonāksim pie labākajiem risinājumiem,” ir pārliecināta Sociālās pārvaldes vadītājas vietniece.

Bez šīm iestādēm neiztik

Statistika ir nepielūdzama, – pēc Marijas Duļbinskas rīcībā esošās informācijas mūsu novadā katrs piektais cilvēks ir ar invaliditāti. Viņa retoriski jautā, – jūs varat aptvert, cik cilvēki dzīvo ar sāpēm, cik ir vientuļo māmiņu, kuras cīnās vienas pašas, cik daudzas slimo ar onkoloģiju, par ko māmiņas negrib runāt. “Tāpēc mums šie dienas centri un grupu mājas ir ļoti svarīgi. Piekritām piedalīties šajā projektā ar domu, ka nākotnē mūsu bērni paliek lielāki, savukārt mēs – vecāki – novecojam. Ir skaidrs, ka pienāks brīdis, kad vairs nespēsime nodrošināt aprūpi un mums viņi būs jāatdod šajās iestādēs. Drosmīgākās māmiņas, kuras palaidušas savus māju bērnus uz dienas centriem un grupu mājām, ļoti grib, lai viņu atvases nonāktu drošā vidē, kur viņi ir aprūpēti. Projekta ietvaros atklājām pārsteidzošas lietas. Izrādās, mūsu bērni daudz ko var paši, vajag tikai ļaut būt patstāvīgiem un ar viņiem profesionāli strādāt. Bet, ja mēs bērnus palaizām no mājas un redzam, ka nav tā, kā gribētos, tad gribam par to runāt. Un to mēs arī darīsim,” sarunu noslēdza Balvu Teritoriālās biedrības vadītāja Marija Duļbinska.

P.S. Lai uzlabotu pakalpojuma kvalitāti, šīm sapulcēm un diskusijām netiek pielikts punkts, tās turpinās. Līdz gada beigām pašvaldībām jāpieņem lēmums, kā turpmāk funkcionēs deinstitutionalizācijas projektā izveidotās institūcijas – dienas centri un grupu dzīvokļi.

Čaklu roku talants

Dažādu noskaņu brīžiem

Viņa sevī atklājusi čaklu roku talantu, kas rada prieku pašai un iepriecina citus. Tās ir radošas nodarbes, kas piešķir svētkiem krāsainību un rada negaidītus pārsteigumus. Vairāk atklāj Viksnas iedzīvotāja NATĀLIJA VINOGRADOVA.

Natālija laiku aizvada mājās un, lai nebūtu garlaicīgi, nodarbina rokas un prātu, izgatavojot dažāda veida pušķus. Šis talants viņai nācis no mammas un vecsmātes, kuras arī pratušas sarūpēt dažādiem dzīves gadījumiem atbilstošus rotājumus. Kaimiņi zinājuši, – ja jāgatavojas sēru brīdim, jāiet palūgt sagatavot vainagu, ja jādodas uz dzimšanas dienu, tad atkal vajag citas noskaņas pušķi. Natālija to visu prot un ir atsaucīga. Viņai patīk palīdzēt citiem, jo tas ir interesanti

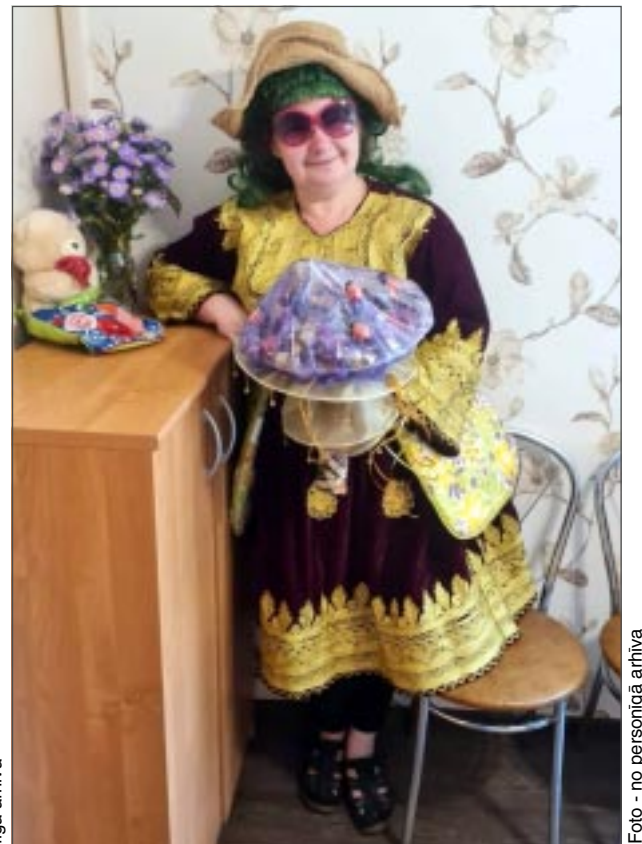
Dažādi pušķi.

Natālija izgatavo dažāda veida pušķus, atbilstošus katram dzīves gadījumam. Materiālus vāc gan mežā, gan savā dārzā, pērk arī veikalā. Sēru pušķus cenšas sarūpēt pat pāris stundu laikā, ja rodas tāda vajadzība. Ja kāds palūdz, Natālija atbalsta un ir kopā, organizējot bērnu norisi.

pašai. Natālija stāsta, ka saviem draugiem sagādājusi pārsteigumu, ierodoties svētku dienā netradicionālā veidā ar negaidītas formas apsveikumu. Viņa sev sarūpē tērpu, noformē dāvanu ar konfektēm vai puķēm un to visu vēl atraktīvi pasniedz.

Natālijai prieks piešķirt rotu arī mājas viesībām, noformēt svētku galdu, pagalmu vai dārzu, kur notiek tāds vai citāds pasākums. "Katrs cilvēks ir atšķirīgs. Parasti jautāju, kādas krāsas viņam patīk, kas sagādā prieku, vēroju, kāds ir noskaņojums, mēģinu izprast raksturu, jo tas palīdz radīt arī atbilstošu vidi, par ko jubilāram vai svētku viesiem būtu prieks. Bērnu ballītēm ir citāda noskaņa, tur vajag jautrību, varbūt iemīlota filmas varoņa klātbūtni. Cenšos to noskaidrot un kaut ko tādu radīt," stāsta Natālija. Viņa ir piedalījusies 80-

gadīgas omītes svētkos, pati pārgērbdamās par Meža sievu. Šo tēlu izvēlējusies, jo jubilārei patīk daba, viņa ir ogojusi, sēņojusi, tāpēc apsveikums noticis šādā noskaņā. Jaungada svētkos Natālija ciemojusies pie skolas bērniem, pārtapdama par Eglīti un iepriecinādama gan mazos, gan lielos. "Daudz ko daru spontāni, varu sagatavoties pat pēdējā brīdī," viņa stāsta.

Svētku noskaņā. Natālija dzīvē darījusi dažādus darbus, strādājusi arī Rīgā, tagad atgriezusies, kā pati saka, savā dzimtajā pusē, kur jūtas vislabāk. Viņai ir trīs meitas, aug divi mazbērni.

Sagatavoja M.Sprudzāne

Īsumā

Var aplūkot auduma maisiņus

Lazdukalna bibliotēkā no 21.novembra līdz 18.decembrim skatāma auduma maisiņu izstāde "Maisiņš kā nevienai citai".

Audekla iepirkuma maisiņi, kā atzīst bibliotēkas vadītāja Ligita Kalnēja, kļūst aizvien iecienītāki, tie ir dabai draudzīgi un vairākkārt izmantojami, tie var kļūt par greznu un noderīgu ikdienas aksesuāru. Izstādē aplūkojami 14 maisiņi, kas ir gan pirkti veikalā, gan pašu izgatavoti, lietoti un arī pilnīgi jauni. Auduma maisiņi atceļojuši no dažādām Latvijas pilsētām un pat ārvalstīm. Lazdukalna bibliotēkas vadītāja

Dažādība. Maisiņi atšķiras pēc krāsas, formas un rokturu garuma, cits maisiņu izmanto pārtikas, cits – sporta vai citu preču un priekšmetu pārnēsāšanai.

aicina visus, kam ir interese, nākt aplūkot jau atnestos maisiņus, kā arī vēl var paspēt piedalīties izstādes papildināšanā ar kādu no saviem auduma maisiņiem.

Skolēni ciemojas Žiguros

Novembra vidū Rekasas vidusskolas 5.-8.klašu pārstāvji, kā stāsta 5.klases audzinātāja Aina Cibule, devās ciemos uz Žiguriem, kur apmeklēja Meža muzeju un draudzējās ar Žiguru skolēniem.

"Lai arī lielākā daļa skolēnu Meža muzejā ir bijuši, tomēr ar interesi klausījās erudītās un par mežu visu zinošās muzeja vadītājas Annas Āzes stāstījumā. Varējām redzēt vairākus dzīvnieku izbāzeņus, piemēram, zebieksti visi redzējām pirmo reizi. Zēnus interesēja senie ugunsdzēsāmie aparāti un zāģi, piemēram, "Družba", meitenes vairāk uzskatījās pie dzīvnieku ādām. Saņēmuši uzslavu, ka esam uzmanīgi klausītāji, atvadījāmies un devāmies uz Žiguru skolu, kur mūs sagaidīja skolotājas Līga Andronova un Svetlana Jurjāne, 8. klases enerģiskā Eliza un citi skolēni," atklāj A.Cibule. Skolā rīts sākās ar iepazīšanās spēli, kuras laikā cits par citu uzzināja daudz ko jaunu, varēja izmēģināt deju soļus Žiguru meiteņu vadībā, skolotāja Ilze Saidāne prezentācijā atgādināja par Latvijas valsts nacionālajiem simboliem, katra grupa sadarbojoties gatavoja savus stāstījumus. Izskaidrojot

Aktīva ciemošanās. Skolēni dienu aizvadīja, piedaloties jaukās un pārdomātās aktivitātēs.

skolotājas Līgas Andronovas latgaliešu vārdus, varēja uzzināt, kas, piemēram, ir sukne, skusts, pokuļš un citi mazāk dzirdēti vārdi. Enerģiju klātesošie uzņēma ar skolotājas Ilzes un Līgas sarūpētajiem saldumiem. "Noslēgumā sporta zālē skolotāja Viktorija Zaharova aicināja veidot piramīdas, kas šķita interesanti un aiz-

raujoši. Paldies Žiguru Meža muzeja vadītājai Annai Āzei, Žiguru skolas kolektīvam par uzņemšanu – interesantajām aktivitātēm, garšīgajām pusdienām un viesmīlību. Paldies mūsu šoferim Aivarā, kurš mūs pacietīgi visu dienu gaidīja. Uz tikšanos kaut kad Rekasā!" teic skolotāja A.Cibule.

Sagatavoja A.Socka

Reklāma

**Stabilitāte, cieņa
un zaļais kurss.**

TU ESI EIROPA.

**Turpinās preses abonēšana
2024.gadam!**

**Viss jaunākais un
aktuālākais
novadu dzīvē – tikai**

Vadugunī!

**Laikrakstu izdevīgāk
abonēt**

● **REDAKCIJĀ**, Teātra ielā 8, Balvos,

līdz 22.decembrim.

Darbdienās no plkst. 8.00 līdz 16.00.

Abonē "Vaduguni" 2024.gadam
līdz 22.decembrim un dāvanā
saņemsī kalendāru!

Nodarbosies ar uzņēmējdarbību laukos

Prezentē biznesa idejas

Aija Socka

23.novembrī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Balvu biroja telpās "Laukiem būt!" dalībnieki aizstāvēja savas biznesa idejas, prezentējot tās mācību biedriem, konsultantiem un piesaistītajiem ekspertiem.

Mācību noslēguma dienā notika ne tikai ideju prezentēšana, bet arī tika izsludināts konkurss "Laukiem būt!", kurā aicina piedalīties gan šī gada mācību dalībniekus, gan arī tos, kuri mācības pabeidza 2021. un 2022.gadā, iesniedzot savus sagatavotos biznesa plānus biznesa ideju konkursam. Tā, kā atzīst konkursa

organizatori, ir brīnišķīga iespēja izaicināt sevi, parādīt savu ideju citiem un saņemt atgriezenisko saiti no pieredzējušiem uzņēmējiem un jomas ekspertiem. Konkursa dalībniekiem arī būs iespēja piedalīties mācībās, meistarklasēs un strādāt ar mentoriem. Pieteikumus konkursam gaidīs līdz 22.decembrim.

DAIŅA VLASOVA ideja saistās ar traktor-technikas pakalpojumu klāstu – ar tehniku viņš plāno interesentiem tuvākā un tālākā apkārtnē labiekārtot māju apkārtni, līdzināt pagalmus, frēzēt celmus, tīrīt sniegu, apstrādāt zemi un piedāvāt meža piekabes pakalpojumus. Jaunietim idejas īstenošanai jau ir esošie resursi – traktors (29 zirgspēki), zāles smalcinātājs, zemes frēze, kultivators, piekabe, darbarīki

remonti un bāzēšanās vieta. Nepieciešami resursi būtu traktors (40-60 zirgspēki), sniega lāpsta, celmu frēze, meža izvedējpiekabe.

MONTAS LEIŠAVNIECES ideja ir piedāvāt interesentiem pakalpojumu, kas saistās ar izklaidi. Proti, divu stundu garumā varēs izbraukt ar kvadriciklu instruktora pavadībā. Plāno piedāvāt arī izklādei nepieciešamo apģērbu, jo, šķiet, ne visi braukt gribētāji par to padomā. Jauniete pastāstīja, ka ir padomāts par resursiem, kas nepieciešami, piemēram, kvadricikli, un sadarbības partneriem, kur viens no tiem varētu būt tējnīca. Monta dalījās ar vīziju, kā laika gaitā izskatīsies pakalpojuma sniegšanas vieta, kur būs moduļu māja, soliņi, laukums bērniem u.c. Atbildot uz klātesošo

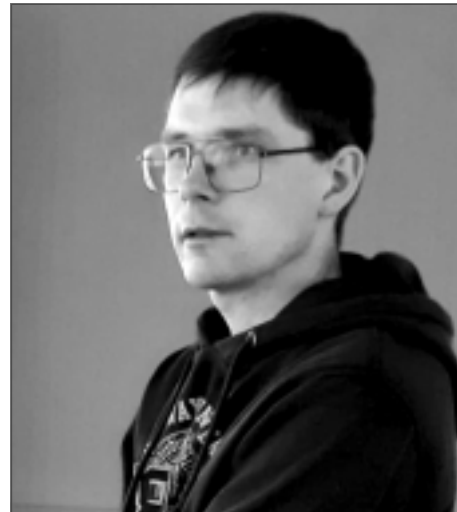
jautājumiem, viņa neslēpa, ka pēc sešu gadu prombūtnes ir atgriezies mājās no ārzemēm un šobrīd audzina mazuli.

MĀRIS ŠTEINBERGS ir biškopsis, viņa ideja ir piedāvāt medu nelielos trauciņos, kur viena iepakojuma saldā un veselīgā kāruma pietiktu pielikt, piemēram, pie tējas tases. Iepakojums būtu mazs, vienreiz lietojams un dabai draudzīgs, jo Māris piedāvā bioloģisko medu.

DANA DZILNA, stāstot par savu ideju, atzina, ka šogad konkursā "Laukiem būt!" nepiedalīsies, bet īsteno savu sapni par fizioterapeites privātprakti nedaudz vēlāk. Šobrīd Dana palīdz klientiem atgūt veselību, strādājot Alūksnes slimnīcā. Ārpus darba viņa nodarbojas ar putnkopību, klātesošie varēja apskatīt fotogrāfijas ar putniem un uzzināt par to audzēšanu.

Dainis. Raksturojot traktortehnikas pakalpojumu īpašības, viņš, piemēram, minēja ātru reaģēšanu un lielu pieejamo pakalpojumu klāstu. Daiņa klienti būtu lauku viensētu un uzņēmumu īpašnieki, kā konkurentus darbu izpildē viņš minēja celtniecības firmas un zemnieku saimniecības.

Māris. "Lauksaimniecībā plaši izmanto ķīmiju. Druvienas pagastā, kur dzīvoju, ar lauksaimniecību ir salīdzinoši laba situācija, jo pārsvarā darbojas bioloģiskās saimniecības. Manas bites atrodas pietiekami tālu no pesticīdu un nelāgu vielu pielietajiem laukiem," atzina bitenieks.

Dana. "Esmu istajā nišā un istajā vietā. Reklāmas man nav nekur, bet, uzsākot strādāt, klientūra saradās ļoti ātri, viena pat netieku galā. Mums ar vīru ir zemnieku saimniecība, putnkopība ir mana sirdslieta un atpūta," atklāja fizioterapeite.

Monta. "Klients pieteiksies braukšanai ar kvadriciklu, zvanot vai rakstot. Sākumā saņems instruktažu, kas saistīta ar drošu kvadricikla vadīšanu, ķiveri, necaurļaidīgu tērpu un gumijas zābakus," pakalpojumu sniegšanas norisi skaidroja jauniete.

Ārkārtas komitejas sēde

Par izglītības iestādēm Balvu novadā

Maruta Sprudzāne

21.novembrī Balvu novada domes ārkārtas izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas sēdē deputāti noklausījās ziņotāju informāciju, izsakot savu redzējumu par konkrētajiem priekšlikumiem, kopumā tos atbalstot.

Ar nākamo gadu gan pirmsskolas, gan vispārējās izglītības iestādēs pedagogu darba likme paaugstinās, kas nozīmē, ka palielināsies arī pašvaldību budžeta izdevumi. Izvērtējot reālo dzīves situāciju, pārvaldes vadība piedāvā iespējamās risinājumus. Informāciju sniedza Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja INESE CIRCENE un ekonomiste IEVA SĪLE.

✓ Ar šī gada 1.decembri samazināt darba laiku vakara grupai pirmsskolas izglītības iestādē "Pīlādītis" Balvos. Darba laiku samazina par stundu, un vakara grupā turpmāk strādās aukle, kas pieskatīs bērnus.

✓ Ar 2024.gada 31.maiju slēgs nakts grupu pirmsskolas izglītības iestādē "Ieviņa" Kubulos. Ir mazs bērnu skaits, kuru dzīvesvieta atrodas tuvākajā apkaimē.

✓ Ar 2024.gada 1.februāri slēgs Bērzpils pamatskolas Krišjāņu filiāles pirmsskolas izglītības grupu.

Šis ir jau iepriekš izdiskutēts jautājums. Ēka tiks uzturēta, minimāli to apkūrinot, sāktas ieceres par turpmāko ēkas piepildījumu.

Deputāte S.Kindzule izteicās, ka gribētu konkrētību, atgriežoties pie runātā iepriekš notikušajā iedzīvotāju sapulcē, kā arī lielāku skaidrību par telpu piepildījumu. Viņas nostāja – atturēties jautājuma balsojumā.

✓ Par "Medņevas "Pasaciņu". Ja nav iespējams izpildīt būvinspekcijas norādes (prasītu ievērojamus budžeta līdzekļus), tad Medņevas PII iestāde ar jauno mācību gadu pievienojama Viļakas PII "Namiņš", attiecīgi sakārtojot dokumentus, bet realitātē darbotos līdzšinējā vietā.

✓ Ar 2024.gada 1.septembri slēgs atsevišķus internātus vai samazinās likmes. Ar nākamā gada janvāri algas likme arī internāta pedagogiem būs 1526 eiro. Izmaiņas neskars Balvu Valsts ģimnāziju, Balvu Profesionālo un vispārīzglītojošo vidusskolu un Tilžas pamatskolu, kur internāti noteikti paliks. Izmaiņas skars Stacijas un Viduču pamatskolas un Rugāju vidusskolu. Uz jautājuma ir Rekavas vidusskola un Bērzpils pamatskola, kur jāreķinās ar skolēniem, kuriem ir tāls ceļš līdz skolai. Taču iespējama likmju samazināšana.

✓ Viduču pamatskolas nākotne. Skolēnu skaits uz 1.septembri sasniedza 78, kas neizklausās slikti (šobrīd jau 72). Taču Vidučos un Žiguros, kas ir divas lielas ēkas, audzēkņu skaits katrā tomēr ir niecīgs. Tās ir klases ar trim, četriem, pieciem, pat vienu skolēnu katrā. Lielākais skaits pamatskolā kopā ir 13 audzēkņi 8. un 9.klasēs. Pašvaldības finansējums pedagogu darba samaksai mēnesī ar nākamā gada janvāri ir jau 11 175 eiro (tagad 9960,56 eiro). Jāņem vērā arī būvinspekcijas norādes. Iespējamie varianti: pildīt būvinspekcijas norādes, skolu slēgt vai varbūt pievienot Viļakas vidusskolai, kas nozīmētu pašvaldībai uzturēt trīs ēkas. "Varbūt niecīgo bērnu skaitu pirmajā klasē salikt visus kopā un izveidot vienu normālu klasi. Ceļš ir labs, transports – nodrošināts un kursē arī sabiedriskais transports. Arī pedagogi bez darba nepaliks," uzskata I.Circene.

Deputāts E.Salmanis: "Ja piecās klasēs katrā ir trīs bērni, ja klasē ir tikai viens audzēknis, sešās klasēs – pa četri katrā, tad neesmu gatavs balsot par ieguldījumu iestādē..."

Viļakas vidusskolas direktore Anželika Ločmele: "Cipari ir tādi, kādi ir. Dzimtība tuvākajā nākotnē arī bēdīga. Bet stāsts ir par to, kā tas viss turpināsies tālāk. Vai tiešām visi tie bērni dosies mācīties uz Viļaku, vai viņi paliks mūsu novadā? Vidučos un Žiguros patiešām katrā ir divas lielas ēkas un saimnieciskie kompleksi: kas ar tiem un to sniegtajiem pakalpojumiem notiks tālāk? Viduču un Žiguru skolotāji nebraukā viens pie otra, bet

katrs māca savā skolā. Ir atsevišķi priekšmeti, kurus brauc mācīt atsevišķi skolotāji. Gan Vidučos, gan Žiguros ir atbilstošs mācību aprīkojums, ieguldīti lieli līdzekļi, lai strādātu. Jautājums arī, vai skolotāji aizies līdz skolēniem?..."

✓ Arī Eglaines, Stacijas un Bērzpils pamatskolās krasi samazinās izglītojamo skaits. Ja nenotiek reorganizācija, visas tās var aiziet zudībā.

Jāpieņem arī nepopulāri lēmumi

Deputāte, komitejas priekšsēdētāja AIJA MEŽALE:

– Izglītības un zinātnes ministrijas informatīvais ziņojums "Kompleksi risinājumi augstvērtīga izglītības pakalpojuma nodrošināšanai" paredz būtiski palielināt pedagogu atalgojumu un nodrošināt optimālu slodzi vienā skolā, ieviest jaunu finansēšanas modeli un labas skolas principus, kā arī īstenot jaunas investīciju un finanšu programmas. Ministrija paredzējusi vērsties pret trūkumiem izglītības sistēmā. Tiešie ieguvēji būs skolēni un skolotāji. Pašvaldībām kā skolu dibinātājiem un pedagogu darba devējiem sniedz jaunas iespējas mērķtiecīgāk ieguldīt modernas skolas infrastruktūrā, mācību vides un līdzekļu aprīkojumā.

Tiek gatavoti un veikti aprēķini Balvu novada pašvaldības budžetam 2024.gadam. Sākoties pašreizējam mācību gadam, lēmējvara tika iepazīstināta ar izdevumu summām, kas no pašvaldības budžeta ievērojami palielinās. Skatāmi jautājumi, kas saistīti ar izglītības iestāžu būvniecības prasību izpildi. Rezultātā ir jāpieņem nepopulāri lēmumi, kas nav par labu konkrētās teritorijas iedzīvotājiem. Izglītības pārvaldes speciālisti nāk ar savu skatījumu, arī deputāti diskutē un virza problēmjautājumus iedzīvotāju apspriešanai tikšanos laikā. Uzmanības lokā ir sakārtota transporta loģistika un kvalitatīvs izglītības pakalpojumu piedāvājums.

Saruna ar valsts svētkos apbalvoto ugunsdzēsēju

Ar dzīvību jokot nedrīkst

Ingrīda Zinkovska

“Vaduguns” jau informēja, ka Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona pārvaldes Pateicība par ilggadīgu un priekšzīmīgu dienestu un sakarā ar Latvijas Republikas proklamēšanas 105. gadadienu izteikta leitnantam JĀNIM JAUNDŽEIKARAM, Latgales reģiona pārvaldes Balvu daļas vada komandierim. Raksturojumā par viņu teikts, ka ugunsgrēku dzēšanas un glābšanas darbus vada ar augstu atbildības sajūtu un pārliecību. Ir bijuši notikumi ar glābšanas darbu raksturu, kur ir parādījis spēju rīkoties nestandarta situācijās. Par to un vēl citu saruna ar apbalvoto ugunsdzēsēju.

Bērnībā daudzi puikas sapņo kļūt par ugunsdzēsējiem, vismaz agrāk. Arī par to sapņojāt?

– Neapzināti, iespējams, jā. Taču tik pārliecināts, kā mans dēls, ka viņš būs tikai un vienīgi ugunsdzēsējs, nebiju. Mans tēvs bija brīvprātīgais ugunsdzēsējs “Silaines” kolhozā, Lazdukalna pagastā. Viņam bija pārvietojamais ugunsdzēsāmais sūknis un vēl daži viri, kas izbrauca palīgā dzēst ugunsgrēkus, ja padeva ziņu, jo ugunsdzēsēju bija tik, cik bija. Brīvprātīgie ugunsdzēsēji brauca arī uz Balviem, uz sacensībām. Kad mēs bijām mazi, redzēju, kā tēvs ūdens ņemšanas vietā pārbaudīja sūnī, redzēju, kā tas strādā, dažreiz tēvs atļāva padarboties ar ugunsdzēsamo šļūteni.

Lai pārbaudītu savas ugunsdzēsēja spējas, pašam piešķilt uguni kaut kur negribējās?

– Jā, kaut kas tāds arī ir atmiņā. Lai kļūtu par ugunsdzēsēju, noteikti jādzēš uguns. Bet, ja tās uguns nav, tad vajag kaut ko aizkurināt. Parasti saplūcām sauso zāli, salikām tādas kā mājiņas no zariem un tad aizkurinājām. Plastmasas pudelei korķīti bija izdurts caurums, pudelē iepildīts ūdens, ar to tad arī uguni dzēsām. Tas bija kontrolēts pasākums, pat ķieģeļi salikti apkārt, lai uguns neizplatītos tālāk. Laikam tā apziņa jau bija, ka ar uguni jokot nedrīkst, – ļaut tai vaļu, atstājot bez uzraudzības. Atceros no bērnības vienu tādu cilvēku, kuram patika piešķilt uguni sausajai zālei. Tad mēs ar tēvu ar samitrinātām slotām braucām to uguni dzēst. Ļoti daudz agrāk bija tādu gadījumu, kad cilvēks vai nu nometa izsmēķi zālē, vai speciāli pielika uguni. Redzēju, kādu nelaimi uguns nodara cilvēkiem, jo tēvs aizveda mums parādīt tās posta darbu, – bijušajam klasesbiedram bija nodegusi kūts un saimniecības ēkas. Iespējams, bērni bija spēlējušies ar sērkokiem vai kā citādi izcēlies tas ugunsgrēks.

Tomēr pēc skolas beigšanas izvēlējāties studēt nevis iet tēva pēdas, kļūstot par ugunsdzēsēju. Kādu profesiju apguvāt?

– Pēc Bērziņu vidusskolas beigšanas uzreiz devos uz Rēzeknes Augstskolu, kur piecus gadus studēju pedagogiju programmā “Mājturība un ekonomikas pamati”. Sākumā, kamēr mācījies, sāku strādāt par pedagogu kādā skolā, paralēli strādāju arī apsardzē Rēzeknē. Pastrādājis par pedagogu, sapratu, ka tas nav mans aicinājums. Arī atalgojums par skolotāja darbu bija zems un darbavietā no mājām atradās tikpat tālu kā tagad, kad ceļu uz darbu Balvos mēroju no Bērziņu pagasta Golvariem, kur dzīvoju. Ceļš burtiski apēda manu pedagoga atalgojumu skolā. Un, ja darbs vēl nav tava sirdslieta, tad labāk to nevaļ. Mācības turpināju vides inženieros. Ja godīgi, tad tā nebija mana izvēle. Pēc pedagogijas programmas apguves gribēju studēt maģistrantūrā un iesniedzu dokumentus vides aizsardzībā, bet mani tur nepaņēma. Kāpēc?! Lai studētu vides aizsardzību, obligāti jāapgūst vides inženieru mācību programma, par ko nebija minēts reflektantu uzņemšanas noteikumos. Kad pienāca studiju laiks, man piedāvāja studēt vides inženieros, jo citās specialitātēs iestāšanās termiņi bija cauri, ko es arī pabeidzu. Kad Tilžā atklāja ugunsdzēsēju posteni, tur bija vakantas vietas, un es pieteicos darbā. Vēlējos darīt kaut ko labu cilvēkiem, kuri nonākuši nelaimē. Sākumā dzīvoju pie vecākiem un braukāju uz Tilžu. Vēlāk pārcēlos pie sievas uz Golvariem, kur tagad arī dzīvoju.

Atceraties pirmo ugunsgrēku, uz kuru vajadzēja doties?

– Jā, to nevar aizmirst. Darbā ugunsdzēsēju posteni iestājos 2007. gada oktobrī. Tad bija apmācības un pēc tam vajadzēja sākt pildīt amata pienākumus. Pirmais ugunsgrēks, uz kuru izbraucām arī mēs, Tilžas posteņa ugunsdzēsēji, bija Balvos, kur pilnā platībā dega dzīvojamā māja. Pāri ielai aizdegās vēl viena dzīvojamā māja, kurai vējš nesa virsū dūmus un dzirksteles, tādēļ tika izsaukti papildspēki. Ugunsgrēkā bojā gāja divi cilvēki. Man kā jauniņajam vajadzēja palīdzēt iznest cilvēku mirstīgās atliekas.

Šajos gados noteikti piedzīvots daudz kas. Prātā palicis vēl kāds nelaimes gadījums, kurā nācies strādāt, lai glābtu cilvēku dzīvības?

– Sarežģīts glābšanas darbu pasākums bija uz Bolupes tilta, kur Lieldienu rītā avarēja vieglā automašīna, kurā bija iespiesti divi cilvēki. Automašīna bija tik stipri deformēta, ka nācās darboties ļoti ilgi, kamēr dabūjām abus ārā. Taču ieguldītais darbs ne pilnībā attaisnojās. Ja jauniešu pēc ārstēšanās un rehabilitācijas atlaba, tad autovadītājs tā arī neatveseļojās un devās mūžībā. Skumji, bet tanī pašā laikā ir cerības, ka tā būs mācība citiem autovadītājiem braukt apdomīgāk.

Jūsu raksturojumā minēts glābšanas darbu gadījums, kurā esat parādījis spēju rīkoties nestandarta situācijā. Kas notika?

– Ugunsdzēsēju daļā pienāca izsaukums uz Balvu novada “Gaiļakalnu”, kas atrodas Rugāju pagastā. Ātri noreāģējām un ieradāmies norādītajā adresē, bet tur klajš lauks. Nekādu pazīmju, ka kaut kur atrastos traktors ar piekabi, kur starp abām tehnikas vienībām būtu iespiests cilvēks. Tā kā es labi pārzināju vietu, uz kuru mēs it kā bijām izsaukti, teicu: “Griežam riņķi un braucām uz citu vietu.” Šoferis vēl pārjautāja, vai es patiešām to zinu. Atbildēju, ja nav šeit, tad ir vēl viena vieta ar līdzīgu nosaukumu – “Gailiši”, tikai Tilžas pagastā. Jā, tas cilvēks, kuram bija nepieciešama palīdzība, patiešām atradās tur. Viņš bija kabinājis vaļā piekabi un ticis iespiests starp traktoru un piekabi, jo piekabe bija uzslīdējusi viņam virsū. Ieradies notikuma vietā, glābšanas darbu pieteicējam, cietušā tēvam, jautāju: “Kāpēc tu nepareizu adresi iedeivi, – pieteici “Gaiļakalnu” nevis “Gailišus”? Mēs būtu par minūtem 15 ātrāk atbraukuši. “Nu kā?!” viņš brīnās. Visi šo vietu sauc par “Gaiļakalnu”. Tikai pateicoties tam, ka zināju, ka ir tādi “Gailiši”, izdevās atrast cietušo.

Ja reiz piesaucām gaiļus un gailiņus, jautāšu, kā ir ar dzīvnieku glābšanu. Vai glābēju pienākumos joprojām ietilpst nocelt no koka kaķus, kuri paši netiek lejā?

– Ja jāglābj, tad glābjam. Mūsu lauku kaķi paši māk nokāpt no koka, tikai pilsētas kaķi nemāk nokāpt no staba trīs dienas. Ir gadījies, ka govys jāvelk ārā no dubļiem. Ar ugunsdzēsības tehniku tur bieži vien nevar piebraukt, ir jāmeklē citi risinājumi. Saimniece, piemēram, saka, ka viņai ir traktors, bet nav kas brauc. Būdam lauku puisis, viņai saku, – ja tu atļausi, tad izmantošu tavu traktoru ar frontālo pacelāju. Viņa atbild, lai mēģinot, bet traktoram esot kāds slepens slēdzis, ar kuru to var iedarbināt. Iedarbināju traktoru arī bez slepenā slēdža un izcēlām gotiņu no dubļiem.

Kopš šī gada janvāra Balvu daļā ieņem vada komandiera amatu. Kādi ir šīs amatpersonas pienākumi?

– Šobrīd man ir komandētāja pienākumi. Esmu vada komandieris, bet jebkurā gadījumā, aizbraucot uz notikuma vietu, daru visu to, ko dara ugunsdzēsējs. Pirmkārt, ir jānoziņo informācija sakaru punktam par ierašanos konkrētajā adresē, jāraksturo situācija notikuma vietā pēc ārējām pazīmēm. Ja tā ir ēka – cik stāvu. Kas noticis – ir piedūmējums, liesmas vai jāveic glābšanas darbi. Otrkārt, tad veicu izlūkošanu un dodu rīkojumu ugunsdzēsējiem, kur padot stobru, kur novietot mašīnu ūdens ņemšanai vai ņemt citu aprīkojumu un veikt glābšanas darbus. Ja pietiek resursu, varu vērot ugunsdzēsības vai glābšanas darbus un dot komandas pa rāciju. Ja nepietiek resursu, izbrauc viena autocisterna un trīs cilvēki, tad arī man ir jāpiedalās dzēšanas vai glābšanas darbos. Ja agrāk manā pakļautībā bija cilvēki, kas atradās ar mani vienā automašīnā, tad tagad manā pakļautībā ir divas ugunsdzēsēju automašīnas ar cilvēkiem.

Divatā. Jānis Jaundžeikars kopā ar ugunsdzēsēju auto, – bez tās nu nekā.

Dodu rīkojumu vada komandiera vietniekam, lai viņš veido grupu elpošanai nepiemērotā vidē vai citu uzdevumu ar tiem cilvēkiem, kas ir viņa automašīnā.

Šeit noder pedagoga zināšanas?

– Jā, pedagogiskās zināšanas noder darbā ar personālu, bet vides inženiera zināšanas – pildot amata pienākumus, kā arī atvieglo dzīvi Civilās aizsardzības koledžā, kurā mācos. Lai strādātu par vada komandieri, ir jābeidz Civilās aizsardzības koledža.

Kas ugunsdzēsēja un glābēja darbā ir grūtākais – fiziskā vai morālā slodze?

– Tad, kad tu dari to darbu, tu nedomā par to. Tu darbojies, lai savu pienākumu izpildītu pēc labākās sirdsapziņas. Lai pašam vēlāk nebūtu pārmētumu, ka kaut ko neizdarīji, ka varēja būt labāk. Pārdomas nāk pēc tam. Arī glābšanas darbos, kad esi notraipījies ar cita cilvēka asinīm, tanī brīdī tu strādā kā ar manekeniem. Ja tu visu laiku domāsi par sevi vai par kādiem sirdsapziņas pārmētumiem, tad nekur uz priekšu netiksi. Tad, kad atskan traucsmes zvans, tu sāc pildīt savu pienākumu, skrien, dari.

Vai ir kāds rituāls vai talismans, ko izpildāt, dodoties uz dežūru, vai ko nēsājat līdzi, lai arī pats būtu pasargāts no nelaimes?

– Nē, man nav ne rituāla, ne talismana – viss ir tā Kunga ziņā! Viņš ir Tas Glābējs, bet mēs – tikai palīgi.

Cik plašā teritorijā Balvu daļai nākas sniegt palīdzību ugunsgrēkos un glābšanas darbos?

– Bieži braucām palīgā uz Gulbeni, Alūksni. Uz Rēzekni mūsu ugunsdzēsēji brauca, kad dega celtniecības un saimniecības preču lielveikals “Depo”. Tik lielā platībā uguni ir grūti likvidēt. Turklāt tur bija sakritušas metāla konstrukcijas, ar ūdeni nevarēja tikt klāt. Mūsu novadā un pilsētā tik lielas nelaimes nav gadījušās. Ražošana ir apstājusies.

Vai darba ikdienā ir vieta arī kādam vaļaspriekam?

– Jā, esmu mednieks kolektīvā “Lazdukalna mednieki”. Šogad isti veiksmīgas medības man gan nav gadījušās. Tad, kad es aizeju medībās, tad nekā. Kad man ir dežūra, kolektīvs nometī piecus, sešus meža dzīvniekus. Savulaik tiku nometījis pāris aļņus, kādu mežacūku, briedi un vilku.

Piedāvā darbu

Gulbenes novada pašvaldība (reģ. Nr. 90009116327) aicina piedalīties atklātā konkursā uz **GULBENES NOVADA PAŠVALDĪBAS ADMINISTRĀCIJAS FINANŠU NODAĻAS VADĪTĀJA (profesijas klasifikatora kods 1213 23) amatu uz noteiktu laiku.**

Gulbenes novada pašvaldība piedāvā:

- Pilnas slodzes darbu uz noteiktu laiku.
- Sociālās garantijas.
- Nelaiemes gadījumu apdrošināšanu.
- Iespēju strādāt dinamiskā, draudzīgā un uz attīstību vērstā kolektīvā.

Radošu, interesantu un atbildīgu darbu ar iespēju pilnveidot savu profesionālo pieredzi.

Stabili atalgojumu ar mēnešalgu sākot no **EUR 1784** (15.2 saime, VI līmenis, 12.mēnešalgu grupa, 4.kategorija) līdz **EUR 2006** (15.2 saime, VI līmenis, 12.mēnešalgu grupa, 4.kategorija) pirms nodokļu nomaksas.

Ar atklāta konkursa nolikumu uz Gulbenes novada pašvaldības administrācijas Finanšu nodaļas vadītāja amatu, sludinājumā minētajām prasībām un galvenajiem amata pienākumiem var iepazīties Gulbenes novada pašvaldības mājaslapā www.gulbene.lv.

Amata pretendentiem pieteikumam nepieciešamie dokumenti jāiesniedz līdz **2023.gada 12.decembra plkst. 17.00.**

Izsoles

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli nomas tiesības uz nekustamā īpašuma Balvu ielā 6, Kubulos, Kubulu pagastā, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3858 006 0409 daļu, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3858 006 0307 daļas, 1005m² platībā, ar cietā asfaltbetona seguma laukumu, 860m² platībā (kadastra apzīmējums 3858 006 0307 8001). Nomas maksas nosacītā sākumcena – EUR 446,40 (četri simti četrdesmit seši eiro un 40 centi) gadā bez PVN. Izsoles solis – EUR 20 (divdesmit eiro). Iznomāšanas termiņš – 30 (trīsdesmit) gadi.

Izsoles pretendentiem pieteikumu dalībai nomas tiesību izsolē var iesniegt elektroniski iesūtīt uz e-pastu: dome@balvi.lv vai iesniedzot klātienē Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 12.decembra plkst. 16.00, Balvos, Bērzpils ielā 1A. Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.balvi.lv, sadaļā "Izsoles".

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 12.decembra plkst.16.00 jāiemaksā nodrošinājuma nauda EUR 20 (divdesmit eiro) un reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro) Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS "Citadele banka", konts: LV05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 14.decembrī plkst. 10.00.

Balvu novada pašvaldība mutiskā izsolē ar augšupejošu soli izsola nomas tiesības uz zemes vienībām:

○ Vecumu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3892 006 0044, 4,8260 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 374 gadā bez PVN;

○ Susāju pagastā ar kadastra apzīmējumu 3878 010 0269 daļu, 1,5 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 154 gadā bez PVN;

○ Lazdukalna pagastā ar kadastra apzīmējumu 3864 004 0155, 3,9468 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 434 gadā bez PVN;

○ Lazdukalna pagastā ar kadastra apzīmējumu 3864 007 0132, 2,396 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 275,50 gadā bez PVN.

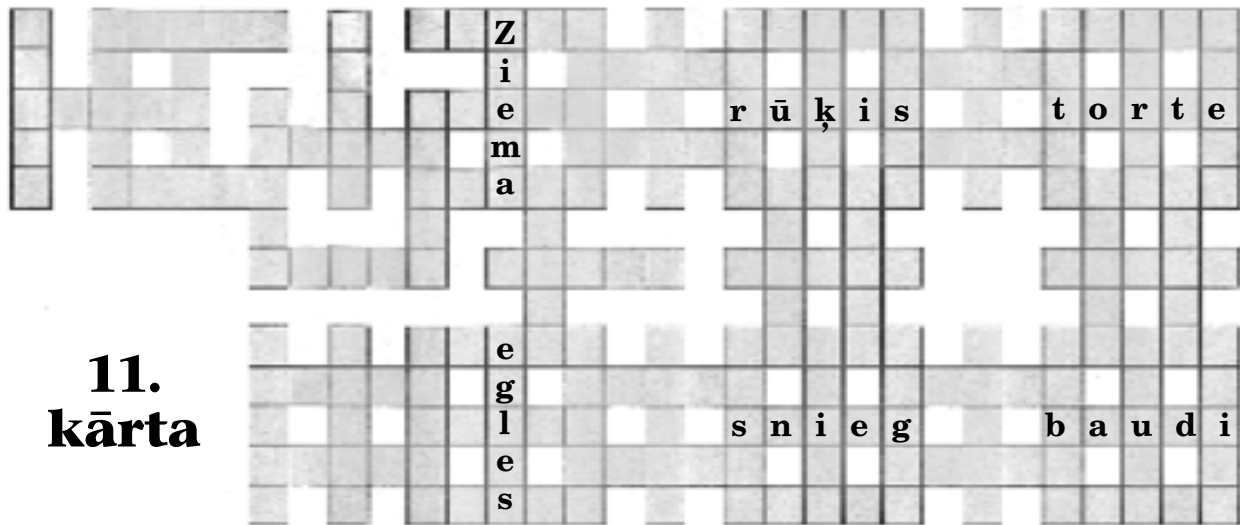
Zemes nomas līguma termiņš tiek noteikts saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā noteikto, kas nedrīkst būt ilgāks par 30 (trīsdesmit) gadiem.

Zemes vienību lietošanas mērķis – zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (0101).

Pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā, Bērzpils ielā 1A, Balvos, darba dienās līdz **2023.gada 12.decembra plkst. 16.00.** Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.balvi.lv. **Izsoles notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 14.decembrī.**

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

11. kārtā

Airis - amūrs - asaka - asara - asina - astes - atejā - attur - ausma - ausis - āboli - bikla - cauna - dievi - divus - elite - esejā - iesmi - Ilona - kaija - kaķis - kaste - kazas - labāk - laiks - laivā - maksa - malas - Māris - maska - milti - mirte - naiva - pases - pasts - pāris - piere - plati - pupas - saime - sakta - sauss - sābra - secen - segas - sekta - sestā - siers - sista - skalo - skati - slimo - solis - spītē - taisa - talka - tases - taure - tievi - titri - tomēr - treks - tuvāk - Usmas

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10.decembrim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: B.Sopule (Vīksna), L.Krilova, G.Amantovs, J.Pošeika, P.Paiders, T.Ivanova (Balvi), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), I.Homko (Medņeva), A.Mičule (Tilža).

10.kārtā veiksmē uzmaida TERĒZIJA IVANOVAI. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.decembrim.

11. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 24 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriģā acs" 10.kārtā veiksmē uzmaida VALENTĪNAI KRAVALEI ("Salmaņi").** Pēc balvas griezties redakcijā.

11. kārtā

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko **galvas laušanas mīklu**, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.decembrim.

Pareizas atbildes iesūtīja: Ļ.Baranova, A.Ruduks, M.Kacēna, E.Barkāne, Z.Pulča, I.Dzergača, M.Reibāne, M.Bleive, M.Sleža, V.Mancevičs, L.Krilova, V.Gavrjušenkova, A.Zelčs (Balvi), V.Ločmele (Lazdukalns), V.Krēmere (Susāju pagasts), A.Mičule (Tilža), B.Sopule (Vīksna), I.Homko (Medņeva), S.Petrova (Viļaka), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), Z.Šulce (Liepāja).

10.kārtā veiksmē uzmaida ANDIM RUDUKAM no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

	2	1		4		9
	4		6			
3	8			7	2	5
			2	7	4	6
2			5			8
1	6	4		3	9	
6		2	3			9
				5		2
9			7		8	5

Līdzjūtības

No atmiņām paliek tik starojums
maigs
Tā kā liedagā saulrieta pēdas,
Turp, kur tu aiziesi, apstāsies laiks,
Norims sāpes, rūpes un bēdas.

(B.Mārtuževa)

Kad acis skumju pilnas..., kad brīdis
ir tik smags, klusa un patiesa
līdzjūtība Inārai un Jānim ar
ģimenēm, māmiņu, vecmāmiņu
KONSTANCIJU KAŅEPI mūžības
ceļā pavadot.
Aina un Aija ar ģimenēm, Marita

Māmulīt, vēl tavi vārdi

Atmiņā kā pērles mirdz.

Visā dzīvē ies man līdzī

Tava mīlā, labā sirds. (Ā.Elksne)

Kad novembra aukstie vēji
aiznesuši līdzī mīlās MĀMULĪTES
dvēselīti, lai mūsu klusa līdzjūtība un
mierinājuma vārdi dod spēku un
atbalstu Inārai Kaņepi.
Sarmīte, Silvija

Pierimst soļi, klusē domas,

Neskan mīlās mātes balss.

Tikai klusa sāpe sirdī

Ilgi vēl pēc viņas sauks. (E.Zālīte)

Skumju un atvadu brīdī domās esam
kopā ar Ināru Kaņepi,
MĀMIŅU mūžībā pavadot.
Maruta, Gunārs

No tevis tik daudz bija, ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt...

(K.Apškrūma)

Izsakām dziļu līdzjūtību Inārai un
Valteram Kaņepēm, MĀMIŅU un
VECMĀMIŅU mūžības ceļā
pavadot.
1.ieejas kaimiņi Ezera 28

Tavu māju puķes, koki skumst,
Nebeidzamās darba dienu takas,
Līdz ar mīlām sirdīm sāpēs tumst...
Un tev neskaitāmus labus vārdus
saka. (K.Apškrūma)

Ināriņ, Valter un pārējie jūsu
miļie, domās un vārdos līdzjūtība
jums, mammas, vecmammās
KONSTANCIJAS KAŅEPES
dvēselīti mūžības ceļā pavadot.
Baltinavas vidusskolas klasesbiedri

Saņem, labā Zemes māte,

Vienu sirmu māmulīti,

Apsedz viņu silti, silti

Savām smilšu villainēm.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Inārai
Kaņepi un pārējiem
piederīgajiem, no mātes
KONSTANCIJAS KAŅEPES
atvadoties.
Balvu slimnīcas uzņemšanas
nodaļas kolektīvs

Viss satīts nu kamolā ciešā,
Kur katrai dienai mezgls siets.
Tā pavediens tinies no dienas dienā,
Līdz mūžības sliekšnis sniegts.

(M.Jansone)

Vispatiesākā līdzjūtība Agrim
Veismanim, pa balto sniega ceļu
MĀMULIŅU mūžībā pavadot.
Balvu novada Kultūras pārvalde,
Balvu deju aprīņķa un skolu
kollektīvu vadītāji

Daudz darbiņi padarīti,

Daudz soliņi iztecēti.

Lai nu mīļi Zemes māte

Pārklāj savu seģeni. (Latv.t.dz.)

Dalām bēdu smagumu un esam
kopā ar Agri un tuviniekiem,
MĀMIŅU mūžības ceļā pavadot
Deju kopa "Nebēda"

Tik agri tev satumsa vakars,

Tik agri tev dusēt bij' iet.

Tavs ceļš palika nenoiets,

Tu salūzi kā traušls zieds.

Kad atnācis mirklis – skarbs un
negaidīts, mūsu patiesa līdzjūtība lai
dod spēku un mierinājumu dēliem
un dzivesdraugam Arvidam,
MARITU BOGDANI baltajā
mūžības ceļā pavadot.
Vita, Līga, Anna, Irēna, Rita, Alberts,
Juris, Eduards, Dzintra, Aivita

Domājiet par mani, lai ir silti,
Ari tad, kad sniegputenis virst.
Neraudiet, ak, mani palicēji –
Milošie nemūžam nenomirst. (M.Sviķe)

Mūsu klusa līdzjūtība lielajā skumju
brīdī Kasparam, Eināram,
Armandam, Arvidam un pārējiem
tuviniekiem, MARITU BOGDANI
mūžības ceļā pavadot.
Anita un Roberts, Gavaru un Račiku
ģimenes

Skaistākos ziedus tev noplūktu

dārzā,

Mīļākos vārdus tev sacītu vēl,

Ja tu šai vakarā, klusā un vēlā,

Atnāktu vēl ar mums parunāt.

Esam kopā ar Arvidu, Kasparu,
Eināru, Armandu, pavadot
mūžības ceļā mīļu cilvēku, māti,
vecmāmiņu MARITU BOGDANI.
Maruta, Vija, Zigrīda, Kārlis, Tūmiņu
ģimene

No atmiņām paliek tik starojums

maigs

Tā kā liedagā saulrieta pēdas.

Turp, kur tu aiziesi, apstāsies laiks,

Norims sāpes, rūpes un bēdas.

Kad pa balto sniega taku mūžībā
aiziet mīlā māmiņa
MARITA BOGDANE, mūsu
vispatiesākie līdzjūtības vārdi lai ir
mierinājums dēliem Kasparam,
Eināram, Armandam.
Viktors, Raimonds

Saule jau nenodzisa,

Palika arī pasaule visa.

Tik cilvēks projām gāja

Uz savām zemes mājām.

Patiesa līdzjūtība Dacei Ivanovai un
tuviniekiem, BRĀLI smilšu kalnā
pavadot.
Stahovsku ģimene

Pārdod

Pārdod āra tualeti un pirti
(2,5 x 4 m), pilnā komplektācijā.
Cena runājama.
Iespējama piegāde.
Tālr. 29275519.

Pārdod lopbarībai: burkānus,
kartupeļus, graudus, cukurbietes,
runķuļus. Ruļļos: skābsienu, sienu,
salmus. Ar piegādi.
Tālr. 25442582.

Pārdod

Pārdod kombaina Jēpisej rezerves
daļas. Tālr. 26469567.

Pārdod sausu, pussausu, svaigu,
skaldītu malku ar piegādi.
Tālr. 26425960.

Skaldīta malka. Cena
40 EUR/berkubā.
Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.
Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod krāmētu, skaldītu malku (arī
pussausa) ar piegādi.
Tālr. 25442582.

Pārdod sausu, skaldītu malku.
Tālr. 29166439.

Pārdod malku. Tālr. 29129944.

Pārdod zemi (2 ha) Balvos, zosis,
pīles. Tālr. 26324525.

Pērk

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

Pērk meža īpašumus, cirsmaš,
lauksaimniecības zemes.
Tūlītēja un godīga samaksa par
mežu.
Ātra un precīza novērtēšana.
Vienkāršs pārdošanas process.
Cilvēcīga sadarbība.
Pārdod mežu profesionāļiem, liec
mežu savā lietā!
Tālr. 29289878.

Craftwood pērk meža īpašumus,
cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tālr. 26360308.

Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

SIA "RENEM"
iepērk jaunlopus, liellopus,
aitas, piena teliņus.
Elektroniskie svāri. Augstas
cenas. Samaksa – pārskaitījums
vai skaidra nauda.
Tālr. 26447663.

Pērk cirsmaš un meža īpašumus.
Tālr. 29386009.

Pērku mežu, lauksaimniecības
zemi. Tālr. 29386009.

Izsoles

Balvu novada pašvaldība pārdod atklātā mutiskā izsolē nekustamos īpašumus. Izsoļu norises datums 26.01.2024.

Nr. p.k.	Nekustamais īpašums	Nosacītā cena EUR	Drošības nauda EUR	Solis EUR	Izsoles norises laiks
1.	Abrenes ielā 19, Viļakā , Balvu novadā, ar kadastra numuru 3815 004 0087, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3815 004 0087, 0,3136 ha platībā, nedzīvojamās ēkas (pirts) ar kadastra apzīmējumu 3815 004 0087 001, 147,6 m ² platībā, un palīgēkas (šķūņa) ar kadastra apzīmējumu 3815 004 0087 002, 39,5 m ² platībā.	18 300	1830	50	plkst. 10.00
2.	"Apses", Briežuciema pagastā , Balvu novadā, ar kadastra numuru 3852 004 0257, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3852 004 0257, 1,41 ha platībā.	3400	340	50	plkst. 10.20
3.	3.Steķentavas linija 314 , Balvos, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3801 001 0171, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3801 001 0171, 0,0677 ha platībā.	1400	140	50	plkst. 10.40
4.	Kalna ielā 9F, Kubulos , Kubulu pagastā, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3858 006 0720, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3858 006 0720, 0,1128 ha platībā, un būves ar kadastra apzīmējumu 3858 006 0720 001, 124,7 m ² platībā.	2000	200	50	plkst. 11.00
5.	"Raspođiņi", Lazdukalna pagastā , Balvu novadā, ar kadastra numuru 3864 008 0081, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3864 008 0081, 6,33 ha platībā.	12 300	1230	50	plkst. 11.20

Visiem pretendentiem līdz 2024.gada 24.janvāra plkst. 16.00 jāiesniedz pieteikums dalībai izsolē, jāiemaksā drošības nauda 10% apmērā no nosacītās sākuma cenas un reģistrācijas maksa EUR 20 (divdesmit eiro) Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS "Citadele banka", konta Nr. LV05PARX0012592970001. Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.balvi.lv.

<p>Indekss 3004 Vaduguns IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; A.SOCKA - T. 29378903; M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv</p>
	<p>Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespējams SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28</p>			

Apmeklē zviedru meistarklases

Lai labi garšo!

Novembrī vairāki Latgales skolu, tostarp arī mūsu novada, pavāri piedalījās meistarklasēs, ko vadīja pavāri no Zviedrijas. Daugavpili viņi apguva teorētiskās zināšanas, bet Rēzeknē divas dienas darbojās praktiski.

Latgales plānošanas reģiona pārstāvji informē, ka meistarklasēs no Balvu novada piedalījās trīs skolu – Balvu sākumskolas, Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas un Rekasas vidusskolas – pavāres, lai gan piedalīties varēja krietni vairāk dalībnieku.

Ciemojoties Rekasas vidusskolā, tautājam vecākajai pavārei MAIJAI PRIEDES LAIPAI par gūto pieredzi. “Katra pieredze ir noderīga. Interesanti bija uzzināt, kā ēdiena gatavošana notiek Zviedrijā. Tur, kā izrādās, skolās nav noteiktas normas kā Latvijā, jo Zviedrijā vairāk pievērš uzmanību tam, lai ēdiens bērniem garšotu un nekrātos atkritumi. To, kas paliek pāri, piemēram, no salātiem un mērcēm, izmanto gaļas marinēšanai. Zviedrijas skolās izmanto visu, nekas neiet zudumā. Gatavo apmēram līdzīgi, lielu pārsteigumu nodarbības nebija. Mācīja, kā vajadzīgās uzturvielas, ko bērni dažkārt mēdz neēst, varētu pasniegt. Piemēram, gatavojām braunija kūku, kuras pagatavošanā var izmantot pupas vai zirņus, sanāca ļoti garšīga. Lai arī recepte bija viena, katrai grupai kūka sanāca citādāka. Zviedrijas skolās daudz izmanto cīsiņus, gatavojām pēc viņu receptes diezgan stroganovu, kas tur ir viens no populārākajiem ēdieniem. Sanāca diezgan stiprs, jo tur nav jāievēro sāls un cukura normas, galvenā norma ir, lai būtu garšīgi!” atklāj vecākā pavāre.

Liek porcijas. Foto no kreisās: pavāra palīgi Marina Supe un Anita Bukša, vecākā pavāre Maija, klāt nav virtuves strādnieces Simonas Loginas. “Kolektīvs mums ir brīnišķīgs, pilnīgi paļaujamiem cita uz citu, to, cik tas svarīgi, sapratu meistarklases laikā, jo redzēju, ka citas pavāres pārdzīvo, domājot, kas notiek skolā bez viņām, toties man bija pilnīga drošības sajūta,” teic M.Priedeslaipa. Viņa par pavāri strādā jau 31 gadu, Anita – 30 gadus. Simona kolektīvā ir jaunākā gan gadu, gan darba stāža ziņā – strādā otro gadu un, kā saka Maija, ir ļoti čakla, atbildīga un perspektīva meitene, cerams, ka izaugs par labu pavāri.

Saņem apliecinājumu. M.Priedeslaipa kopā ar zviedru pārstāvi Alanu – Karlšates pašvaldības skolu ēdināšanas vadītāju Zviedrijā, kurš vadīja meistarklasi, kopā ar viņu strādāja vēl divu lielu skolu šefpavāri.

Labu apetīti! Skolēni, kā atklāj M.Priedeslaipa, novērtē pavāru darbu, labprāt pasaka paldies par gatavotajām maltītēm: “Zupa šobrīd, šķiet, nav tas pieprasītākais ēdiens, bet ir bijuši gadi, kad to ļoti labi ēda. Skolā ir līdzīgi kā ģimenē – vai mājās visiem garšo viens ēdiens? Nē, arī skolā citam vairāk garšo, piemēram, dārzeņi, citam – gaļa vai saldaiss ēdiens. Makaronus un griķus labi ēd, no salātiem labāk garšo biešu salāti, jā, bērni mīl bietes,” teic vecākā pavāre. Darbdiena virtuvē sākas agri, jo plkst. 8.10 jau jābūt gatavām brokastīm internāta bērniem, bet plkst. 9.00 brokasto bērnodārza bērni. Dienas gaitā savs laiks ir arī pusdienām, launagam un vakariņām. Produktus ēdienreizēm iepērk. “Vecāki kādreiz veda kartupeļus un citus dārzeņus, tagad ne visas ģimenes nodarbojas ar to audzēšanu. Septembrī dažs audzētājs arī šogad atveda kartupeļus un ķirbjus. Mazpulka bērni salasa un atnes dzērvenes morsam un ķīselim,” pastāstīja M.Priedeslaipa.

Garšo saldaiss. Viens no skolēnu mīļākajiem saldaļiem ēdieniem ir ķīselis ar putukrējumu. Ēdienus pavārites gatavo ar rezervi, lai pietiek, un, ja ēdiens ļoti garšo,

skolēni dodas pēc papildporcijas. Salātus, piemēram, bērni liek šķīvjos, cik vēlas, un zupu lej, cik grib un var apēst. Arī otrajiem ēdieniem gandrīz vienmēr ir neliela rezerve, ko piedāvā, ja kādam šķiet par maz. Summā, ko pašvaldība atvēl skolēnu ēdināšanai, pavāres teic, ka iekļaujas. Produktiem, kas atvēlētas viena skolēna pusdienām, ir paredzēti 1,30 eiro, bērnodārza bērniem – 1,10 eiro (vecāko grupiņu bērniem) un 1 eiro (pašiem mazākajiem).

Paši mazākie. No kreisās: Nora, Janeks, Arnolds un Armands. Norai mūsu ciemošanās reizē bija dzimšanas diena – apritēja 3 gadi, savukārt Armandam dzimšanas diena ir vienā dienā ar Latviju.

Pie 10.klases galdiņa. Andris (no kreisās) atzīst, ka pusdienas skolā vienmēr ir garšīgas, viņam vislabāk garšojot borščs, savukārt Ervinam labāk garšo pankūkas, bet Aleksam – fri kartupeļi.

Pusdieno 5.klases meitenes. “Mums garšo fri kartupeļi, pankūkas, borščs un salāti,” teica skolnieces.

Lappusi sagatavoja A.Socka, foto – A.Kirsanovs